

Holstebro Kommune
Skoven, Børne Universet Mejdal

Læreplan

Rapporten er hentet: 24-08-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	4
1.1	Læsevejledning	4
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	6
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018	9
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	9
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	10
2.3	Børns leg	12
2.4	Det brede lærings syn	13
2.5	Samspil og relationer	14
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	16
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	17
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	18
2.9	Sammenhængende overgange	20
3	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	22
3.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	22
3.2	Pædagogisk læringsmiljø	27
3.3	Samarbejde med forældre om børns læring	28
3.4	Børn i udsatte positioner	28
3.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	29
4	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	31
4.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	31
4.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	33
5	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	36
5.1	Alsidig personlig udvikling	36
5.2	Social udvikling	38
5.3	Kommunikation og sprog	40
5.4	Krop, sanser og bevægelse	42
5.5	Natur, udeliv og science	44
5.6	Kultur, æstetik og fællesskab	46
6	EVALUERINGSKULTUR	48
6.1	Evalueringskultur	48
6.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	49
7	MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	50
7.1	Arbejdet med den pædagogiske læreplan	50
7.2	Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	51
7.3	Inddragelse af forældrebestyrelsen	52
7.4	Det fremadrettede arbejde	53

8 UDVIKLINGSPLANER	54

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

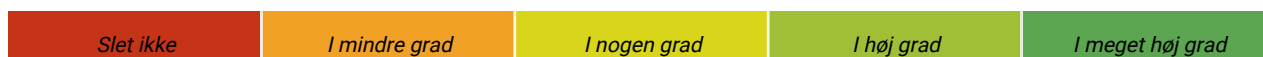
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

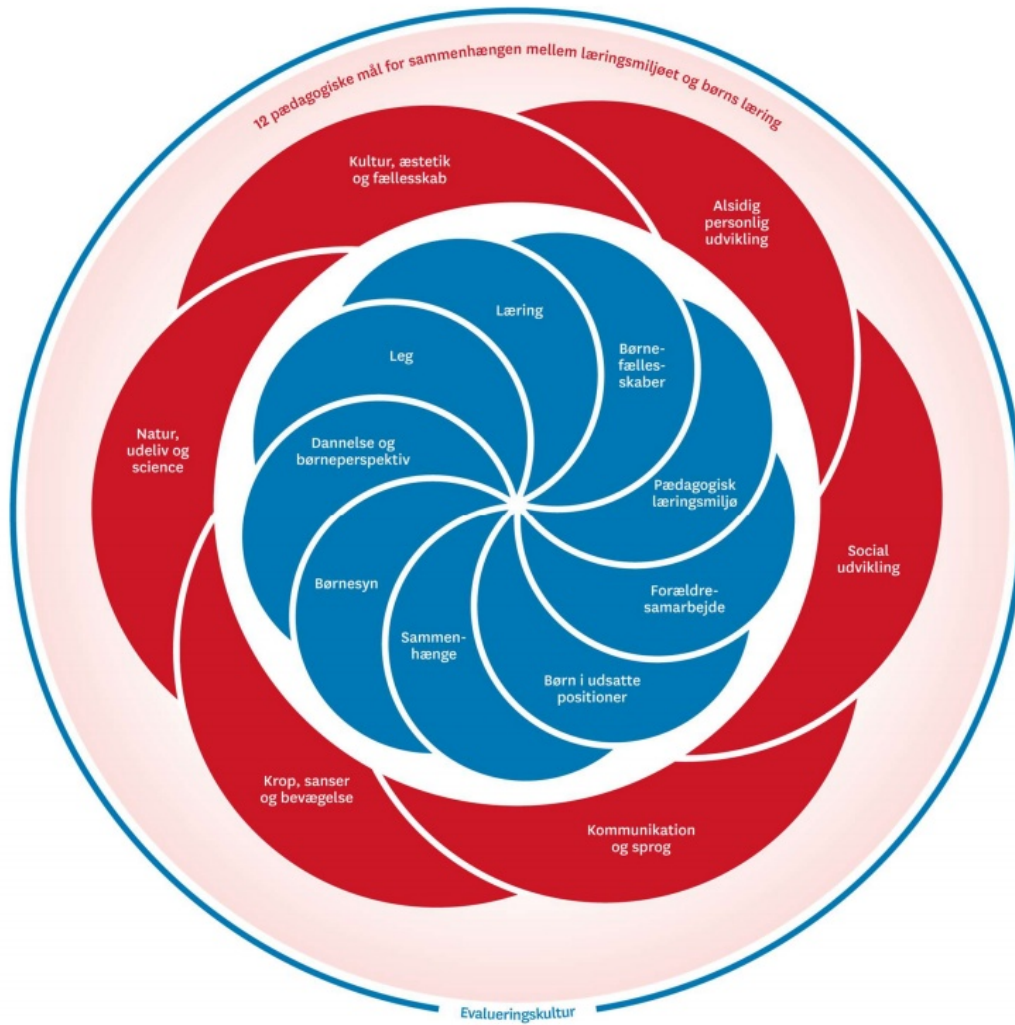
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Indledning

Dette er Børne Universet Mejdals pædagogiske læreplan. Den er udarbejdet af ledelse og personale, samt drøftet med og godkendt af forældrebestyrelsen.

Denne pædagogiske læreplan er udarbejdet i forår/sommer 2019 og gælder frem til sommer 2022.

I den pædagogiske læreplan sættes mål for den kommende periode i et tæt samarbejde med bestyrelsen.

Læreplanen vil beskrive, hvordan vi opfylder de lovbestemte mål, samt hvordan vi undervejs vil sikre, at vi er på rette kurs. Den pædagogiske læreplan er personalets vigtigste arbejdsredskab og omhandler de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børne- og læringsmiljøet samt beskrivelse af de metoder, vi anvender i arbejdet.

Kulturen og det overordnede arbejds mål er, -ud fra Børne Universet Mejdals vision-, at give alle, der kommer i vores institution; "Et minde for livet. "

Børne Universet Mejdal har et værdisæt, som vores logo symboliserer:

(her mangler billede af logo)

Logoet viser de syv værdier i BUM som stjerner og som børn:

Tryghed
Anerkendelse
Begejstring
Udvikling
Ansvarlighed
Fællesskab
Kreativitet

Hver værdi og barn har sin egen farve.

Farverne følger farveskalaens rækkefølge, som en regnbue, og farverne viser de forskellige værdier:

Tryghed vises ved rød, kærlighedens/ hjertets farve. Et mindre barn leger og føler sig tryk med sig selv og tryk i BUM's omgivelser, i stedet for at være i sine forældres arme og kun føle tryk dér.

Orange og to børn over for hinanden viser anerkendelse, som er en blanding mellem rød for kærlighed og gul, som er en meget varm farve. Anerkendelse er en varm følelse, og skal have varme farver og vises ved to børn, der står over for hinanden med hænderne mod hinanden.

Begejstring vises med gul/orange, som er glade og varme farver. Viser ved en jublende pige

Udvikling vises med grøn farve, som en grøn plante, der vokser. En pige går på en trappe, som symboliserer udviklingstrin.

Blå er en rolig farve, der viser ansvarlighed og en gennemstrømmende (som en rolig bæk) omtanke ift. sig selv og fællesskabet.

Da ansvarlighed og fællesskab på denne måde hænger sammen, er det vist ved, at de to børn holder hinanden i hånden, hvilket derved automatisk viser fællesskab. Fællesskab er vist ved en lilla farve, som er en blanding mellem den rolige blå og den varme og kærlige røde. Begge børn er i fælles bevægelse.

Kreativitet er en energisk rødlig/pink farve og vises ved en saxofonspiller.

Det symboliserer kunst og kultur, og er energisk for udfoldelse af kreativitet og fantasi i alle musiske udtryksformer.

Stjernerne symboliserer, at børnene i sig selv er stjerner, der fungerer sammen i ét univers og at BUMS værdier er som stjerner i universet. De er ledestjerner for alle ansatte, pædagoger, pædagogmedhjælpere, børn og forældre i hverdagen.

Stjernernes placering med et opsving til sidst viser, at BUM gør børnene klar til at komme videre i livet. Stjernerne er en sikker og tryk sti for børnene, der automatisk udvikler dem fremad.

I de forskellige børnefigur-stadier vises en udvikling fra de små børn i starten til de ældre børn til sidst, hvilket også

symboliserer, at der i BUM er forskel på alders- og udviklingstrin, når børnene først kommer i vuggestue og slutter i børnehaven.

Navnet er skrevet i sort for at vise en solid og fast grund under børnenes og værdiernes udfoldelser. Teksten understøtter det hele på en solid og rolig måde, som også BUM gør det for børn, forældre og ansatte.

"Et minde for livet" er BUM's vision om, at alle, der er i kontakt med Børne Universet Mejdal, får minder for livet.

I Børne Universet Mejdal har vi et anerkendende syn på- og tilgang til alle, der kommer i huset.

Vi ser det enkelte barn være unikt og enestående. Vi har fokus på det enkelte barns potentiale, og tilrettelægger det pædagogiske arbejde ud fra barnets kompetencer.

Trygheden i det anerkendende fællesskab er grundlæggende for barnets udvikling af selvværd og selvtillid, lige som tryghed og anerkendelse er fundamentet for barnets dannelse, udvikling og læring.

Troværdighed og gensidig respekt er hos os grundlæggende for samarbejdet, både i forhold til personale og i forhold til forældre.

En del af vores mindset er: "Det vi giver fokus, giver vi liv"

Engagement og BUM's værdior "begejstring", ser vi som den drivkraft, der sikrer, at vi hver dag møder barnet, forældrene og hinanden med empati og faglig nysgerrighed.

Præsentation af BUM

Børne Universet Mejdal (BUM) er en 40 år gammel områdebestemt selvejende institution, som i dag tilbyder pasning af børn i alderen 0-6 år.

BUM råder over Kometen, som er vores sansevuggestue med plads til 68 vuggestuebørn.

Kometen har adresse på Slåenvej 63.

Skovbørnehaven har plads til 66 børnehavebørn og 16 vuggestuebørn, der har adresse på Prins Burisvej 2 c.

BUM huset er en børnehave med plads til ca. 104 børn, Asylbørnehave med plads til 20 børn, begge beliggende på Prins Burisvej 37.

Bjørnegrotten er en børnehave for de ældste med plads til 116 børn, som har adresse på Birkevej 3.a og Prins Burisvej 2.

Børnehaverne er aldersopdelt, hvilket betyder, at børnehavebarnet i Skoven og BUM huset er de første to år, hvorefter de samles i Bjørnegrotten det sidste år fra 1. maj til 30. april.

Alle BUM's huse og legepladser er indrettet fra en grundtanke om, at al læring og udvikling sker gennem leg. Alt er gennemrenoveret og istandsat inden for de sidste 2 år.

I Børne Universet Mejdal er der ansat ca. 60 - 70 medarbejdere.

I BUM ser vi det enkelte barn være unikt og enestående. Vi har fokus på det enkelte barns potentiale og tilrettelægger det pædagogiske arbejde ud fra barnets kompetencer. Trygheden i det anerkendende fællesskab er grundlæggende for barnets udvikling af selvværd og selvtillid.

Tryghed og anerkendelse er fundamentet for barnets dannelse, udvikling og læring.

I BUM har vi en anerkendende tilgang til alle, der kommer i huset, ud fra tanken om at: "Det vi giver fokus, giver vi liv"

I BUM arbejder vi ud fra Holstebro Kommunes inklusionsindsats, hvor inklusion er en kontinuerlig proces, der handler om at skabe fællesskaber, hvor alle børn oplever sig som anerkendte og aktive deltagere. Det forudsættes, at barnet har et optimalt udbytte af deltagelse i disse fællesskaber og udvikler positive selvbilleder på baggrund heraf. Et fællesskab er inkluderende, når alle børn uanset baggrund, evner og forudsætninger oplever, at de bidrager til fællesskabet og samtidig føler et tilhørsforhold.

Se yderligere på vores hjemmeside <https://bum.holstebro.dk>

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018

Evaluering sinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								
	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	3,7	3,7	4,0	4,0	3,3	4,7	3,7	3,3	5,0

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

I BUM udarbejdes hvert år i januar en årsplan gældende fra maj til maj. Heri planlægges overordnede temaer med afsæt i BUMs værdier, Holstebro Kommunes Børnepolitik og de styrkede pædagogiske læreplaner.

De enkelte afdelinger og grupper sikrer hver dag, ved et kort morgenmøde, at strukturen tilgodeser og understøtter legen, det planlagte pædagogiske arbejde og læringsmiljøet dagen igennem.

I BUM er alle afdelinger, huse og uderum bevidst indrettet forskelligt, så det inspirerer, motiverer og understøtter børnenes leg og tilpasset aldersgruppen.

For at børn kan lære, skal de være trygge og derfor arbejder vi bevidst på at gøre alle børn trygge således at de kan trives, udvikles og lære.

Nogle pædagogiske aktiviteter er planlagte og andre opstår spontant på dagen, hvor der tages hensyn til børneperspektivet og hvad børnene er optagede af.

Vi er bevidste om, at alt det vi siger og gør hele arbejdsdagen er med til at skabe læringsmiljø for børnene, derfor er vi nærværende og anerkendende i kontakten til børnene og bruger alle rutinesituationer og planlagte og spontane aktiviteter til at understøtte børnenes leg, udvikling og læring.

I hver afdeling udarbejdes en tidslinie over hele dagen, som skal dokumentere de mange pædagogiske læringsmiljøer som vi tilbyder børnene, hele dagen fra vi åbner til vi lukker.

I tidslinien beskrives hvilken læring der er i f.eks. en rutinesituation som af- og påklædning i garderoben eller en planlagt aktivitet. Ligeledes beskriver vi hvordan de optimale rammer kan skabes og hvordan forældrene også kan støtte op om praksis.

Når vi oplever at hverdagen/læringsmiljøet ikke fungerer optimalt, undersøger vi vores praksis via procesark fra EVA. Vi indhenter data, på forskellig vis og ser på hvad disse indhentede data kalder på af evt ny handling, således sikrer vi os at vi har en udviklende og evaluerende praksis og sikrer os at støder vi på en del af vores praksis der ikke fungerer, så ændrer vi på den.

Måden vi har organiseret os på i forhold til at understøtte aktiviteter og rutiner fungerer godt.

Vi skal arbejde på at blive bedre til at understøtte børnene i deres leg, som gode rollemodeller. Vi skal gå ind i legen og inspirere dem til udvikling af legen, ved at være aktive deltagere.

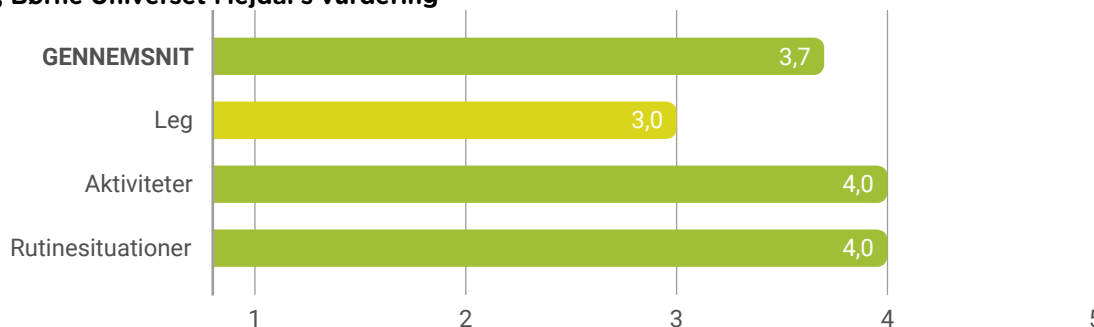
Vi skal blive bedre til at værne om deres leg, så den kan få ro fra de nærliggende omgivelser, voksne og børn.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

Børnesynet i BUM tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv.

Vi værner om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo.

I BUM er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Nogle børn skaber i hverdagen mere fokus på sig selv end andre, derfor er vi altid opmærksomme på at de mere tilbageholdende børn også får en stemme og positiv opmærksomhed.

Oplever vi et "usynligt" barn, arbejder vi bevidst på at synliggøre og italesætte. Vi hjælper og understøtter barnet og finder ud af, hvad det interesserer sig for. Vi skaber rammer, måske i en mindre gruppe hvilket fremmer tryghed og muligheden for at blive synlig for de andre børn. Herved ser vi at der etableres relationer og barnet kommer i god trivsel. På vores personalemøder styrkespottes alle børn, så vores tilgang til børnene funderes i deres kompetencer og styrker.

I BUM understøtter vi det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

Vi opfatter grundlæggende børn som kompetente og selvstændige samtidig med, at barnet har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale.

I BUM ser vi børnene som aktive medskabere af egen læring og udvikling, hvor det pædagogiske personale er ansvarlige for rammerne.

I arbejdet med dannelsesprocessen og den demokratiske forståelse høres og tages alle, børn i BUM, alvorligt.

Vi tænker børnenes dannelse, ligestilling og demokrati ind i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på deres dagligdag og hverdagens aktiviteter uanset alder, køn, baggrund og kultur.

Det kunne fx være ved samlinger, hvor der øves i, at holde fokus i længere tid ad gangen, at lytte til at andre børn og voksne fortæller, at vente på tur til selv at få lov til at fortælle og til at være midtpunkt i en større gruppe.

I arbejdet med at udvikle børnenes indflydelse og medansvar i forhold til deres børnehavedag, er vi i en proces hvor vi oftere bruger børneinterviews.

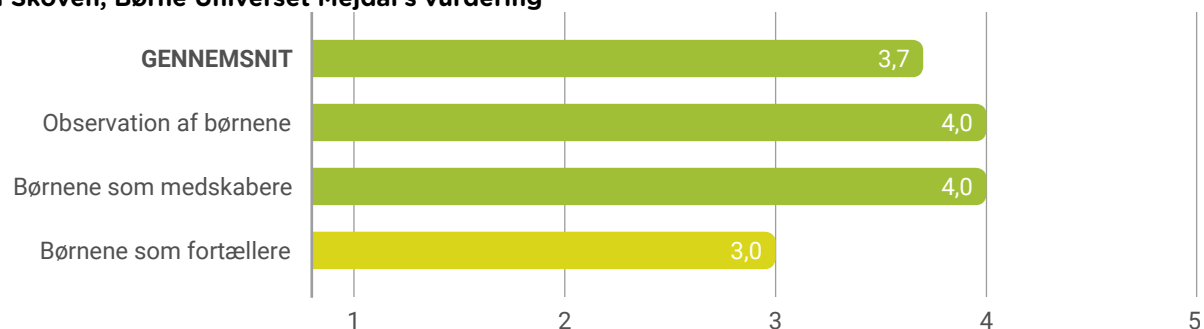
Hver gang vi oplever et barn eller en børnegruppe er udfordret, så arbejdes for en løsning ud fra barnets eller børnenes perspektiv. Det kan fx betyde, at de fysiske rammer skal ændres, at tilgangen eller gruppesammensætningen skal være anderledes.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
 - Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Legen har værdi i sig selv, og i BUM er legen en gennemgående del af hverdagen.

Legen danner grundlag for børns sociale og personlige udvikling og læring.

Legen fremmer barnets sociale kompetence, selvværd og identitet samt sprog, fantasi og nysgerrighed.

For barnet er legen en aktivitet, hvor det helt på egne præmisser, i overensstemmelse med deres egne spontane behov og interesser, øver sig i at forholde sig søgende, udforskende og skabende til deres omgivelser.

Det er i legen børnene forhandler roller og deltagelsesmuligheder, hvilket udvikler deres sociale kompetencer og selvforståelse.

I legen øver børnene sig på at håndtere konflikter og i at gå ud og ind ad fællesskaber.

I BUM understøtter, guider og rammesætter vi legen, så vi sikrer, at alle børn kan være med, og at legen udvikler sig positivt for alle børn. I den voksenstyrede leg understøtter vi også, at børnene prøver nye roller og sociale relationer og har en positiv oplevelse af at være med.

Samtidig anerkender og respekterer vi børnenes spontane og selvorganiserede leg, og værner også om de lege, som opstår i hverdagsrutinerne, når fx fingervasken bliver til vandleg, og når bleskiftet bliver til "borte tit tit" leg.

Vi er bevidste om at skabe rum og tid til børnenes leg. Vi skaber fysiske rammer der indbyder til, at børnene kan blive inspireret til at bruge deres fantasi og vi skaber rammer der appellerer til at børnene får lyst til legen.

I vuggestuen sætter vi fx nogle legesager frem på bordet eller hylder og oplever, at børnene derved får lyst og interesse for de fremsatte legesager.

Legesagerne virker indbydende og inspirerende på børnene når vi gør dem tydeligt synlige.

Vi arbejder bevidst på, ind imellem, at gå ind i børnenes leg og hjælpe dem med at udvikle den. Når vi således hjælper dem med at udbygge legen ser vi tydelige tegn fra børnene på, at de så efterfølgende bruger udviklingen i deres nye lege.

Oplever vi at der er et eller flere børn som ikke er med i legen, støtter vi barnet i at spørge, hvordan det kan være med i den igangværende leg. Hvis barnet får afslag støttes det til selv at gå i gang og er det svært, sætter vi en leg i gang og bliver i den til det vurderes at barnet selv klarer resten eller der kommer andre børn til.

Vi gør de andre børn opmærksomme på barnet og hjælper derved de andre børn til at få øje for de børn de normalt ikke selv får øje på. Vi sætter positive ord på barnet over for de andre børn som har en inkluderende effekt.

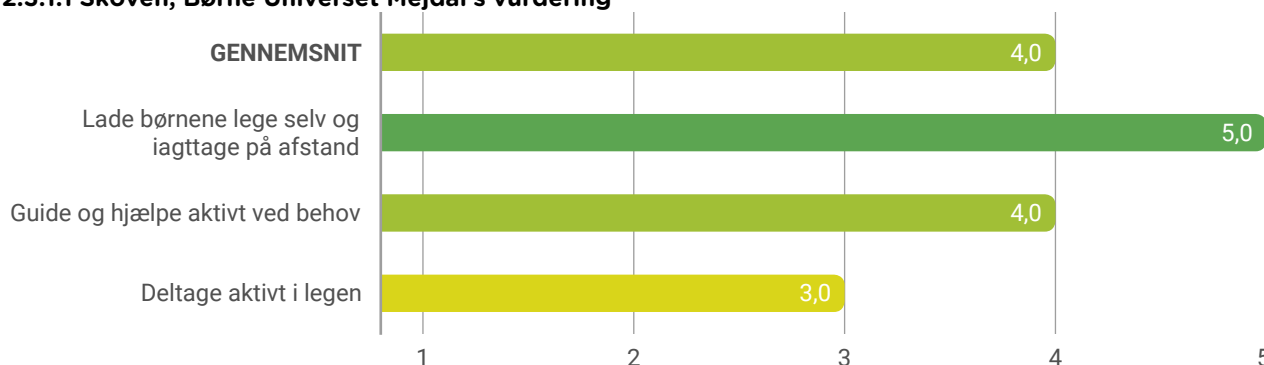

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.4 Det brede læringssyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

I BUM har vi på kompetencemøder, personalemøder og på pædagogisk weekend, arbejdet med det brede læringssyn og den styrkede læreplan som i hverdagen er en del af det pædagogiske arbejde.

Vi er bevidste om, at skabe gode læringsmiljøer for børnene fra vi åbner til vi lukker. Vi er opmærksomme på, at læring sker i de planlagte pædagogiske aktiviteter, i hverdagens rutiner, i dagens ventepositioner samt i overgange og skift.

Vi udarbejder tidslinier over hele dagen som skal sikre, bevidstgøre og synliggøre de mange forskellige læringsmiljøer.

Dette arbejde vil være i konstant udvikling og evalueringer skal vise os, om børnene gennem dagen får den læring vi ønsker.

Vi bruger Procesark fra EVA i arbejdet med at udvikle på vores pædagogiske praksis.

Vi indsamler data, på forskellig vis herunder fra Hjernen og Hjertet, og evaluerer på om disse data kalder på anden handling.

De børn der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed, forsøger vi at "vække" ved bla. at have dem med i mindre grupper. At dele børnene op i mindre grupper oplever vi alle børn har stor gavn af. De stille børn, føler de sig mere trygge og så kommer deres nysgerrighed og undren tydeligere frem. Vi oplever at de børn vi troede ikke var nysgerrige, faktisk er det, de havde bare ikke modet til at udtrykke deres nysgerrighed i det "store forum". De mere frembrusende børn har ofte bedre muligheder for at finde ro i den lille gruppe.

For at sikre os at vi kommer rundt om alle seks læreplanstemaer, har vi særligt fokus på et læreplanstema i to måneder ad gangen og kommer således i dybden med alle på et år.

Inden hvert tema, udarbejdes en SMITTE over de to mål der lovmæssigt er for temaet. Dette sikrer os at vi arbejder efter de lovkrav vi skal og at vi efterfølgende får evalueret på de to konkrete mål for læreplanstemaet.

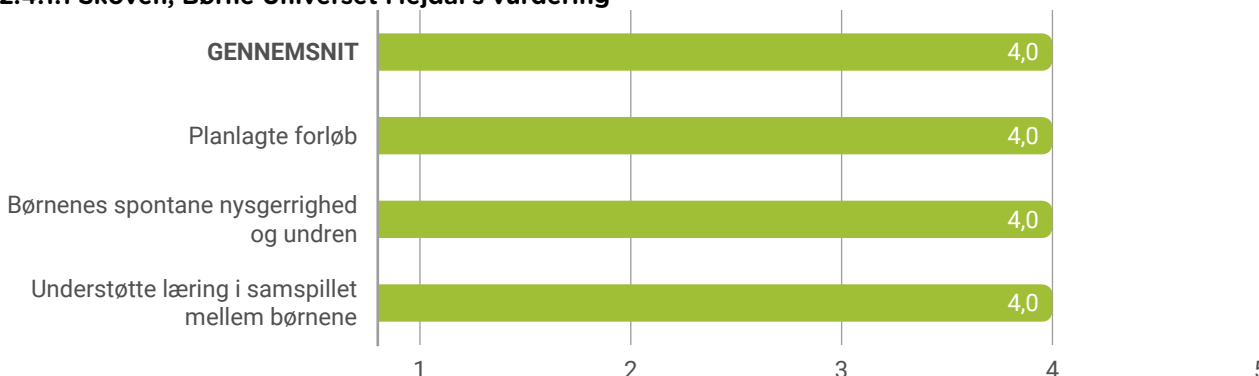
Vi kan således se om vi har etableret læringsmiljøer der understøtter børnene læring.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Samspil og relationer mellem det pædagogiske personale og børnene har stor betydning for at børnene trives, lærer, udvikler sig og dannes. Samspil og relationer dækker over enhver af de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget, et fælles tredje.

Gode relationer baserer på, at børnene har en tryk tilknytning til de primære voksne de omgives af. Voksne der i et anerkendende miljø er opmærksomme på det enkelte barn og dets udvikling og dannelse, såvel som på relationer og fællesskabet i gruppen.

Der er fordybelse og nærvær mellem os og børnene hele dagen, i planlagte pædagogiske aktiviteter og i daglige rutineopgaver.

I vuggestuen når vi har en én til én situationer med barnet i garderoben eller når vi pusler barnet på puslebordet og når barnet skal puttes til lur.

Eller når vi i børnehaven hjælper børnene på badeværelset eller i garderoben. Disse rutinesituationer er

vi bevidste om at gøre til gode pædagogiske læringsmiljøer for børnene. Fordybelse og nærvær mellem de voksne og børnene, er også i større grupper, når vi voksne er engagerede og fuldt ud til stede. Når vi har muligheden for, at koncentrere os om den aktuelle situation/leg/aktivitet mm.

I BUM lægger vi vægt på at så få som muligt er beskæftiget med andet arbejde, end at være sammen med børnene. Når vi organiserer det praktiske arbejde, bliver det tydeligt hvornår og hvem, der tager sig af hvad, og de øvrige personaler kan forblive i samspillet med børnene.

I kommunikationen med børnene er vi bevidste om at undre os sammen med barnet, være nysgerrige og undersøge "tingene" sammen. Vi bruger åbne nysgerrige spørgsmål og hjælper barnet til at reflektere og komme med forslag. Vi bruger et anerkendende sprog og er opmærksomme på at have et positivt og tydeligt kropssprog. Vi er opmærksomme på ikke at forenkle sproget og i stedet bruge et rigt og nuanceret sprog der understøtter barnets udvikling af ordforråd.

Når vi modtager nye børn prioriterer vi bevidst arbejdet med tilknytning, relationsdannelse, tryghed og omsorg. Den trygge tilknytning forstærkes ved at:

benævne barnet, røre ved barnet, tale med barnet, guide barnet, lege med barnet, smile og grine med barnet, sætte ord på følelser og udvide ordforråd og begribe omverdenen.

Vi ser at dette arbejde er frugtbar, barnet oplever hurtigt at Skoven er et trygt sted at være, og tør efterhånden at bevæge sig "ud i verden", være nysgerrigt og undersøgende.

Igennem hele dagen, igennem de forskellige aktiviteter og rutinesituationer er vi bevidste om at børn påvirkes rigtig meget af "stemninger".

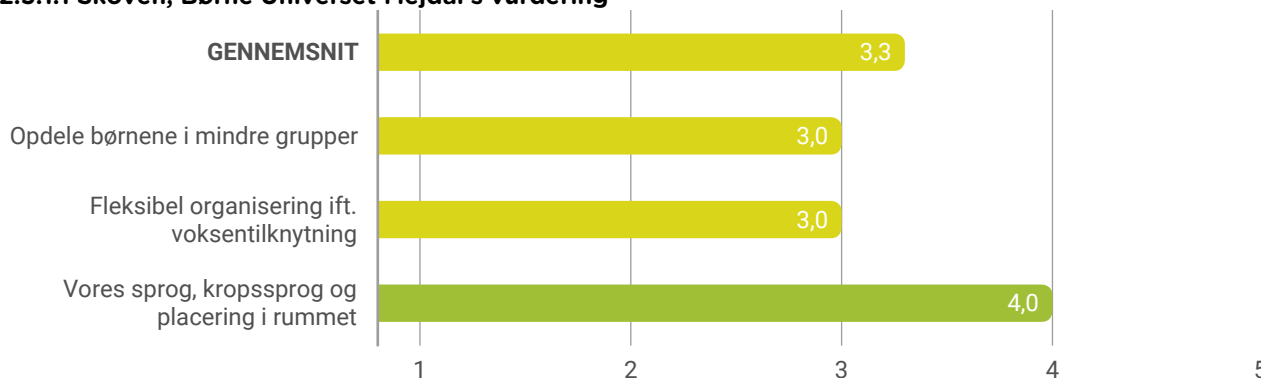
Børnene har brug for at mærke at det er trygt og rart at være i Skoven og at de voksne omkring dem har positive forventninger til dem. Når børnene er trygge og oplever den gode stemning, er der gode betingelser for at de kan tage imod den læring og udvikling vi gerne vil understøtte. Derfor ser vi det som vores opgave at skabe positive og trygge stemninger i alt det vi laver i løbet af en dag.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

I BUM arbejder vi ud fra en anerkendende og inkluderende tilgang.

Alle børn i BUM har ret til at være en del af et ligeværdigt fællesskab og et barn, der føler sig inkluderet i fællesskabet, er et barn i trivsel og udvikling. Børn er forskellige og der skal være respekt omkring forskelligheden. Der er ikke nogen, der skal inkluderes mere end andre. Vi er alle specielle.

Børn leger, lærer og dannes i børnefællesskaber. Deres relationer til hinanden er af afgørende betydning for hvordan de udvikles og dannes.

Det pædagogiske personale skaber rammer og muligheder for, at alle børn, uanset forudsætninger, deltager og oplever sig som en del af flere børnefællesskaber.

For børn, særligt i udsatte positioner, handler det i høj grad om, at blive mødt af positive forventninger og at de oplever succes og mestring. At de oplever sig som en betydningsfuld deltager i børnefællesskabet.

Kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø er afgørende for børn i almindelighed og særligt for børn i udsatte positioner.

I nogle aktiviteter opdeler vi børnene i forskellige gruppesammensætninger og målretter aktiviteten, i forhold til hensigten og målet med opdelingen.

Personalet styrkespotter jævnlige alle børn og har derved fokus på det positive og udviklende læringsmiljø og potentiale. Her ser vi også på om barnet har gode relationer til andre børn. Er det ikke tilfældet, aftaler vi hvem og hvordan vi støtter barnet i at opbygge relationer.

Vi er bevidste om at omtale børn positivt også iblandt børnene, så alle børn er/har den positive historie og føler sig betydningsfulde for fællesskabet.

Skovbørnehaven og skovvuggestuen har for en stor del, fælles hverdag, hvorved kendskabet til hinanden og trygheden mellem afdelingerne styrkes.

Det har i høj grad betydning den dag vuggestuebarnet skal starte i børnehaven.

Vi ser at der knyttes nære og stærke venskaber børnene imellem. At vuggestuebørnene finder gode rollemodeller i børnehavebørnene, der ansvarsbevidst påtager sig en form for vejlederrolle. Vi oplever børn der tager hensyn til hinanden og agerer hensynsfuldt når vi mødes i andre konstellationer. Eksempelvis når hele BUM mødes i det store børnefællesskab, og refleksioner lyder at skovbørnene er omsorgsfulde og gode til at passe på og tage hensyn til vuggestuebørnene, sammenlignet med BUMbørnehavebørnene.

Pt. undersøger vi specifikt årgang 16 børnenes relationsdannelse og deres oplevelse af at være en del af fællesskabet. Det gør vi i dialog og via børneinterview.

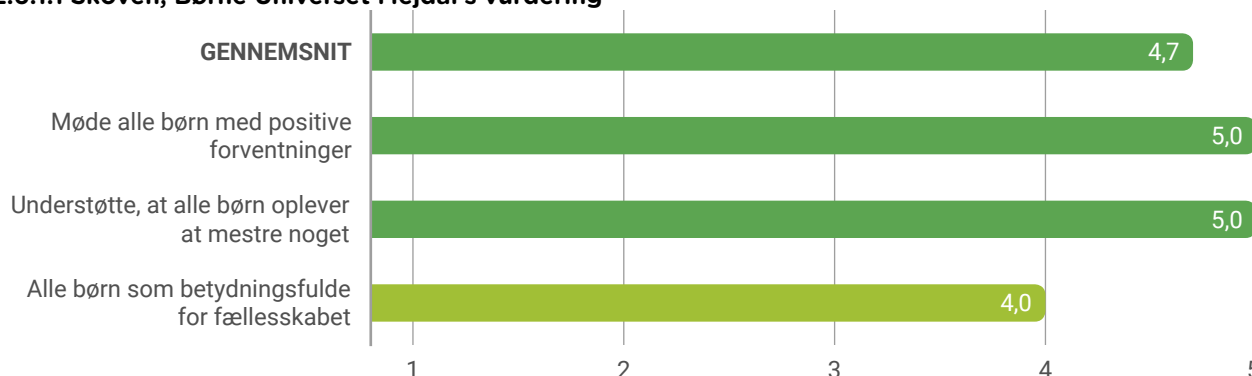

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

I BUM har vi, med udgangspunkt i "Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold" beskrevet et fælles udgangspunkt for den

evaluerende pædagogiske praksis. En praksis der handler om løbende og systematisk at evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

En systematisk evaluerende pædagogisk praksis, styrker og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø så det kontinuerligt tilpasses og justeres i fht den aktuelle børnegruppens behov og sikrer at vi hele dagen i rutiner og læreplanstemaer, etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Vi er godt igang med at udvikle på, hvordan vi undersøger og evaluerer vores pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi arbejder med tidslinier, for at synliggøre hele åbningstiden og alle muligheder for at arbejde

med det pædagogiske læringsmiljø.

Vi har igangsat forskellige undersøgelser af praksis ved hjælp af dataindsamling.

Vi har reflekteret over disse data og ændret praksis på baggrund af hvad disse data kaldte på af handling. Det at arbejde så systematisk med dataindsamling, undersøge og derefter handle og evaluere, er en ny måde for os, at arbejde med evaluering på og vi oplever at det kvalificerer vores pædagogiske praksis i en positiv retning.

Vi øver os i dette og oplever vi bliver bedre og bedre.

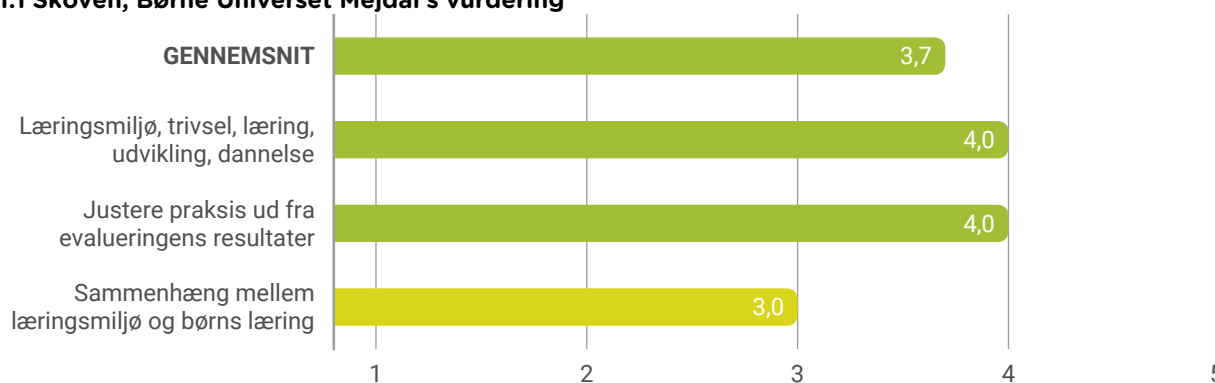
Vi skal i dette "Øvearbejde" være obs på, at blive bedre til at evaluere sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring og udvikling.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdage. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

I BUM er vores mål et åbent, konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde, der bygger på gensidig respekt. Vi ønsker, at forældrene oplever at blive hørt, taget alvorligt og oplever at de trygt kan overlade deres barn i personalets varetægt. Først og fremmest sker samarbejdet gennem den daglige kontakt, når børnene bliver afleveret og hentet.

I BUM skal børn og forældre opleve helhed og sammenhæng i hverdagslivet, i overgange og i samarbejdet mellem de professionelle og forældrene.

Det formelle samarbejde og indflydelse sker gennem forældrenes repræsentation i bestyrelsen.

Ved alle børns opstart i BUM inviterer alle afdelinger barnet og forældre til et besøg inden opstart. Her vises rundt,

hilses på børn og personalet, og informeres om vores værdigrundlag. Vi er som voksne rollemodeller for børnene. Derfor er vi bevidste om aktivt at vise de menneskelige værdier, vi står for.

Ved dette første møde med Børne Universet Mejdal, udleveres inklusionsfolderen til forældrene.

Ca. tre måneder efter barnets start inviteres forældrene til et opstartsmøde og samtalen tager udgangspunkt i forældrenes- og vores besvarelser af barnets dialogprofil fra Hjernen & Hjertet.

Forældrene tilbydes endnu en forældresamtale ud fra dialogprofilen igen ved overgangen til Bjørnegrotten. Ved behov kan forældrene altid ønske en samtale.

I samarbejde med forældrene videndeler og inspirerer vi hinanden i forhold til barnets, trivsel, udvikling, læring og kompetencer. I samarbejdet støttes og opmuntres barnet ud fra dets udviklingstrin. Vi oplever større tryk hos børnene, når de oplever vores samarbejde med forældrene er velfungerende.

Samarbejdet med forældrene om børns læring sker via det forældresamarbejde, som allerede finder sted i BUM ved bl.a. forældresamtaler, forældremøder og fælles arrangementer.

Redskaber vi bruger til samarbejdet er blandt andet: Det dialogbaserede digitale redskab; Hjernen og Hjertet, Børneintra, den daglige kontakt, børnesamtaler og børneinterviews.

Forældresamarbejdet er differentieret i forhold til den enkelte families kompetencer og behov.

Når et barn er udfordret og en særlig indsats skal til, sker det altid i samarbejdet med udgangspunkt i, at det er forældrenes opgave at træne og arbejde ud fra de handleanvisninger vi og evt. PPR giver.

Med forældrene afstemmer vi vores gensidige forventninger, både ift. det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle samarbejde vi har med forældregruppen.

I vores forventninger til forældrene ligger også respekten for vores arbejde med børnene. Vi italesætter, at alle forstyrrelser og afbrydelser skal undgås, når vi er i gang med en leg, samling eller anden aktivitet med børnene.

I planlægningen af vores pædagogiske læreplanstemaer er det vores mål, at dele vores forventninger til forældreinddragelse og opbakning, således vi arbejder og opdrager i samme retning.

I BUM har vi udarbejdet en inklusionsfolder som udleveres til alle familier ved barnets start.

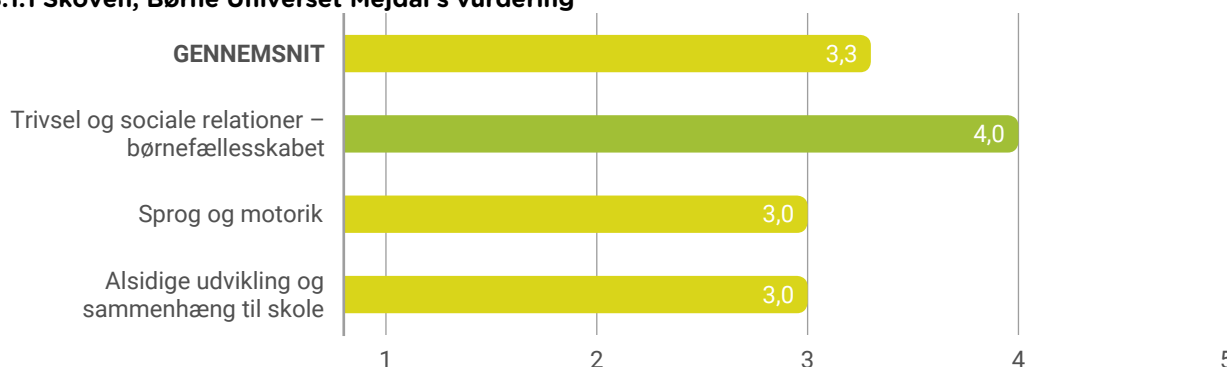
I den beskrives forventningen om det forpligtende samarbejde omkring det enkelte barn og om børnegruppen.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Børnene får flere forskellige skift gennem deres liv i BUM. Alle skift gør vi så blide og trygge som muligt.

Ved barnets skift fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til Bjørnegrotte, overdrager barnets primærpædagog nyttige oplysninger til barnets kommende primærpædagog. Forud for skiftet besøger barnet børnehaven flere gange med dets primærvoksne og bedstevenerne, og har her mulighed for at etablere den første kontakt til de nye børn og voksne, og blive kendt med de fysiske rammer.

Vi inviterer også forældrene til besøg det nye sted.

Vi modtager også børn fra dagplejen og her er overgangen afhængig af den enkelte dagplejer. Vi kunne ønske, at der centralt fra var retningslinjer, som sikrer børn fra dagplejen sammen muligheder som børn fra vuggestuen.

Ca. tre måneder efter barnets start inviteres forældre til opstartssamtale, som både forældre og personale har forberedt sig til ud fra Hjernen & Hjertets dialogprofil.

Overgang fra børnehaverne til Bjørnegrotten sker hvert år 1. maj, og her følger personale med fra de enkelte afdelinger.

Forud for denne overgang har personalet fra begge afgivende børnehaver arbejdet med gruppesammensætningen af børn, hvor det sikres, at alle børn grupperes med andre kendte børn, som de har gode relationer til.

Ved alle overgange følger barnets udviklingsprofil i "Hjernen og hjertet" med, hvis forældrene giver deres samtykke.

I BUM samler vi endvidere de ældste børn i Bjørnegrotten det sidste år af deres børnehaveliv. Dette for at kunne målrette det pædagogiske arbejde frem mod skiftet til førskolen.

Forud for dette har vi i månederne op til haft "rend-sammen-dage", hvor børnene fra de forskellige børnehaveafdelinger mødes og lærer hinanden at kende oftest i Bjørnegrottens rammer.

I Bjørnegrotten tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så barnet understøttes i lysten til at lære. Vi dyrker deres mod til at eksperimentere og søge nye oplevelser, fordi det nysgerrige barn er motiveret og klar til at lære nyt.

Udgangspunktet er, at barnet får positive erfaringer med at deltage i vores mange forskellige fællesskaber, så barnet oparbejder positive forventninger til de sociale fællesskaber det vil møde i skolen.

Det pædagogiske læringsmiljø i Bjørnegrotten understøtter, at børnene tør møde nye udfordringer, fordyber sig, holder fokus og kan være vedholdende.

Det er dermed ikke usædvanligt, at børn i Bjørnegrotten er med til at sætte sig personlige mål for egen læring og mestring af forskellige kompetencer, ligesom barnet på demokratisk vis er med til at sætte mål for gruppen og tage medansvar for, at gruppen oplever succes.

Da børnene kommer fra flere forskellige børnehaveafdelinger og måske fra helt andre børnehaver, er den første tid i Bjørnegrotten dedikeret til relationsdannelse, voksen/barn og børnene imellem. Vi støtter børnene i at indgå i mindre- som store børnefællesskaber og i selv at tage initiativ til at indgå i nye relationer.

BUM sender de fleste børn til Halgård skole, som vi har et udvidet samarbejde med. Skiftet til førskole sker 1. maj og i perioden op til har BUM personalet, i Hjernen og Hjertet, udarbejdet overgangsmaterialet "Goddag og farvel", som forældrene giver samtykke til, at skolen kan arbejde videre med. Endvidere er børnene overleveret, ved et møde med skolens personale, så vi sikrer, at det enkelte barn bliver mødt med den rette tilgang.

For at gøre skiftet fra Bjørnegrotten til skolen så trygt som muligt, følger tre pædagoger fra BUM med til skolen og deltager i skolehverdagen den første måned.

I månederne op til førskolestart cykler Bjørnegrottebørnene ud og besøger skolen med det for øje, at også de fysiske rammer bliver kendte.

I flere år har Bjørnegrottepersonalet med stor succes sammensat de grupper, som startes op som førskolegrupper på Halgård skole. Her gør skolen brug af BUM personalets store kendskab til det enkelte barn, og kendskabet til hvilke gruppesammenhænge der fungerer optimalt.

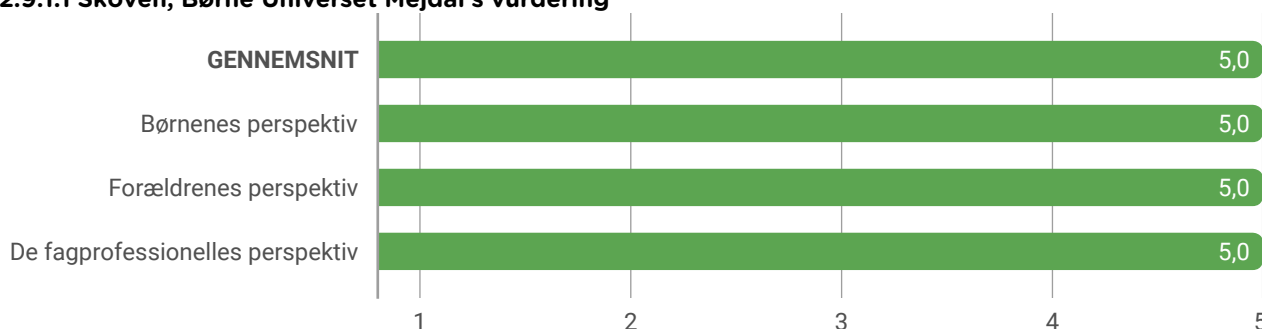
Et fremtidigt ønske er, at der den sidste tid i Bjørnegrotten arbejdes med det samme tema, som der arbejdes videre med i den første periode af førskoletiden. En ide kunne være, at skolens personale kom til Bjørnegrotten og introducerede temaet, så børnene dels oplevede sammenhængen mellem deres Bjørnegrottetid og førskoletid og dels at lære noget af skolens personale at kende inden førskolestart.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

3 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

3.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vi vil i dette afsnit beskrive, hvordan de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk hos os i BUM og hvordan de bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene

Børnesyn

Børnesynet i BUM tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv.

Vi værner om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo.

I BUM er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I BUM understøtter vi det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

Vi opfatter grundlæggende børn som kompetente og selvstændige samtidig med, at barnet har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale.

I BUM ser vi børnene som aktive medskabere af egen læring og udvikling, hvor det pædagogiske personale er ansvarlige for rammerne.

Dannelse og børneperspektiv

I arbejdet med dannelsesprocessen og den demokratiske forståelse, høres og tages alle børn i BUM alvorligt.

Vi tænker børnenes dannelse, ligestilling og demokrati ind i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på deres dagligdag og hverdagens aktiviteter uanset alder, køn, baggrund og kultur.

Det kunne fx være ved samlinger, hvor der øves i at holde fokus i længere tid ad gangen, i at lytte til det andre børn og voksne fortæller, vente på tur til selv at få lov til at fortælle og til at være midtpunkt i en større gruppe.

Leg

Legen har en værdi i sig selv, og i BUM er legen en gennemgående del af hverdagen.

Legen danner grundlag for børns sociale og personlige udvikling og læring.

Legen fremmer barnets sociale kompetence, selvværd og identitet samt sprog, fantasi og nysgerrighed.

For barnet er legen en aktivitet, hvor det helt på egne præmisser, i overensstemmelse med deres egne spontane behov og interesser, øver sig i at forholde sig søgende, udforskende og skabende til deres omgivelser.

Det er i legen børnene forhandler roller og deltagemuligheder, hvilket udvikler deres sociale kompetencer og selvforståelse.

I legen øver børnene sig på at håndtere konflikter og i at gå ud og ind ad fællesskaber.

I BUM understøtter, guider og rammesætter vi legen, så vi sikrer, at alle børn kan være med, og at legen udvikler sig positivt for alle børn. I den voksenstyrede leg understøtter vi også, at børnene prøver nye roller og sociale relationer og har en positiv oplevelse af at være med.

Samtidig anerkender og respekterer vi børnenes spontane og selvorganiserede leg, og værner også om de lege, som opstår i hverdagsrutinerne, når fx fingervasken bliver til vandleg, og når bleskiftet bliver til "borte tit tit" leg.

I BUM er det pædagogiske personale deltagende i børnenes lege, hvilket er med til at give legen værdi. Vi er opmærksomme på, hvilke børn der savner inspiration til deres leg, og hvilke børn der fx har svært ved at komme ind i andres leg, eller selv sætte en leg i gang og holde den kørende.

Vores leg med barnet gør barnet synligt som en legekammerat hos de andre børn samtidig med, at barnet får flere legeerfaringer, som det kan trække på senere i sin egen leg med andre.

I BUM er vi meget opmærksomme på at skabe rammerne for alle slags lege, de stille, rollelegene, de vilde mm.

Læring

I BUM sker læring blandt andet gennem leg, relationer, spontane og planlagte aktiviteter, udforskning og ved at blive udfordret.

I BUM skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, som fremmer børns følelsesmæssige, sociale, kognitive og kropslige udvikling og forståelse. Et læringsmiljø, hvor barnet kan udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer samt ved at eksperimentere og gøre opdagelser.

Børnenes læring fremmes, når det i trygge rammer tør begå fejl, når vi skaber rammerne og accepten af, at deres øvebaner er forskellige, og når de tør slippe fantasien løs.

Læring i BUM er fx tilegnelse af værdier, kundskaber, færdigheder, handlemønstre og dannelse.

Læring sker bl.a. i en vekslen mellem børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter, i hverdagsrutiner, ved egne opdagelser og eksperimenter, og ved spontant opståede aktiviteter.

I tilrettelæggelsen af de pædagogiske aktiviteter tager vi udgangspunkt i børnenes ønsker, interesser og udviklingsbehov.

Vi planlægger og igangsætter målrettede pædagogiske aktiviteter ud fra vores viden om det enkelte barn, og børnegruppen som helhed.

I selve udførelsen af aktiviteterne inddrager vi barnets kreativitet, initiativer og lyst til udforskning og læring.

Derigennem er der et samspil mellem voksen- og barneperspektivet.

I BUM har vi følgende syn på børns læring:

- Børn lærer bedre, når de selv går i gang, end når de bliver sat i gang
- Børn lærer mere af voksne, der selv er i gang, end af voksne, der sætter dem i gang
- Børn lærer allermest af andre børn

Som voksne skal vi være opmærksomme på at støtte barnet i præcis det øjeblik, hvor læring opstår.

Vi voksne er rollemodeller for børnene i alt, hvad vi foretager os. Derfor er vi opmærksomme på at udvise begejstring, (et af BUM's syv værdier), i de aktiviteter vi tilrettelægger. Når børnene oplever personalets begejstring, lyst og engagement, smitter det af på børnene, skaber glæde og lyst, og giver en god grobund for, at betingelserne for læring er til stede.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med børn og pædagogisk personale.

I BUM's hverdag er der plads til, at det enkelte barn både viser initiativ og kan være aktivt deltagende samtidig med, at fællesskabet skaber rum til alle nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner.

Relationer og venskab er afgørende for, at børn oplever at være en del af fællesskabet, at de oplever sig respekteret og lyttet til.

BUM har udarbejdet en inklusionsfolder, som forpligter alle, ansatte og forældre, til at arbejde inkluderende og forebygge mobning. Det betyder, at også BUM's forældre har et medansvar for, at alle inkluderes og skaber et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse fra alle familier, uanset forudsætninger.

Børne- og Ungepolitikken i Holstebro kommune har en politisk målsætning over temaet Udviklende fællesskaber:

"I løbet af de næste to år vil vi se en stigning i antallet af børn og unge der oplever sig som en værdifuld del af et eller flere af de fællesskaber, vi tilbyder"

Beskrivelse af hvordan vi i BUM vil arbejde med dette politiske mål.

Vores analyse

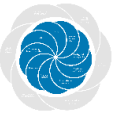
Vi er ikke i tvivl om, at alle børn i BUM føler sig som en værdifuld del af flere fællesskaber.

Tegn, der indikerer vores antagelse er, at hverdagen er præget af hensynsfulde børn som med empati drager omsorg for hinanden og tilbyder deres hjælp, når de ser andre har brug for det.

I BUM er børnene medskaber af en kultur, hvor det ikke er acceptabelt at ignorere et andet barns behov for hjælp, eller være et andet barns gråd overhørigt.

Eks.: Et barn er på toilettet og skal have hjælp til at tørre sig. Et andet barn kommer forbi og hører det som den første. Barnet henter instinktivt hjælp hos en voksen.

Alle børn møder konflikter i hverdagen, og de gode anerkendende rollemodeller foregår med et godt eksempel. Her er

det den voksnes ansvar at italesætte den ønskede adfærd og have fokus på den gode handling. På den måde smitter den gode handling af på børnene og skaber den ønskede kultur.

Alle i BUM, personale, forældre og børn, tager ansvar for, at alle oplever sig inkluderet i fællesskabet, og i en specifik inklusionsfolder er det beskrevet, hvordan vi præsenterer, konkretiserer og systematiserer inklusionsarbejdet i BUM.

Vores prioritering

Vi arbejder med det politiske målsætningstema; udviklende fællesskaber med alle børn i alle afdelinger, men samler kun data fra årgang 2016.

I BUM har vi valgt at sætte fokus på årgang 2016 børn, som starter deres børnehaveliv i 2019. Dette, fordi vi fra barnets start vil indsamle data, som skal danne grundlag for dokumentation og den endelige evaluering, som foretages september/oktober 2021.

Børnehavebørnene i BUM indskrives den måned, de bliver 3 år, og er ca. to år i enten skovbørnehaven eller BUM-huset med andre børn i alderen 3-4 år.

Ved barnets tredje børnehaveår samler vi i maj alle kommende førskolebørn i Bjørnegrotten, hvor de er frem til førskolestart i maj året efter.

I Skovbørnehaven og BUM-huset har barnet mulighed for at lege både opad og nedad, da aldersspredningen i børnegruppen er mere end to år.

Når de kommer i Bjørnegrotten, hvor alle børn har samme alder, kan det for enkelte børn være en udfordring, hvis de har specifikke udfordringer som fx manglende sprog eller udviklingsmæssigt ikke matcher den øvrige børnegruppe.

En udfordring kan også være, hvis barnet er fraværende i længere perioder, og der ingen kontinuitet er i dets fremmøde. I fraværperioderne fortsættes og styrkes naturligvis fællesskabsbåndet i børnehaven for de øvrige børn, og barnet kan måske komme til at mangle oplevelser med gruppen for at forstå sammenhængen.

Ved begge udfordringer er den pædagogiske opgave at gøre barnet attraktivt hos de andre børn ved fx selv at lege med det, og hjælpe barnet ind i legen gennem forskellige legestrategier. Det kunne være at understøtte barnets øvelse i at observere legen for selv at finde en rolle, så barnet handler sig ind i den og udfylder en funktion. Så i stedet for at blive afvist når barnet spørger: "Må jeg være med?", guider vi barnet til at spørge: "Hvordan kan jeg være med i legen?".

Den sidste udfordring er, at vi ikke kan dokumentere vores antagelser som beskrevet ovenfor.

Vi mangler et materiale/redskab, som kan måle resultatet, værdien og mængden af de fællesskaber, som allerede lykkes.

Børne- og Ungepolitikken

Tema: Udviklende fællesskaber

Politisk målsætning:

"I løbet af de næste to år vil vi se en stigning i antallet af børn og unge, der oplever sig som en værdifuld del af et eller flere af de fællesskaber, vi tilbyder"

Børn fra årgang 2016 starter i Skovbørnehaven og BUM-huset.

Ca. tre måneder efter barnets start afholdes en opstartssamtale med forældrene, hvortil det pædagogiske personale, i samarbejde med forældrene, har udarbejdet en dialogprofil i Hjernen & Hjertet.

Forud for mødet har det pædagogiske personale lavet et børneinterview, hvor der spørges ind til barnets selvopfattelse og til dets oplevelse af relationer til børn og voksne. Støtte hertil kan være relationshjulet.

De data, som ligger udenfor Hjernen & Hjertet journaliseres i SBsys til senere analyse.

Vores definition, udførelse og strategier vi bruger undervejs

· Vigtigst er legen. Legen er en aktivitet, hvor børn helt på deres egne præmisser, i overensstemmelse med deres egne spontane behov og interesser, øver sig i at forholde sig søgende, udforskende og skabende til deres omgivelser. I legen forhandler børnene roller og deltagelsesmuligheder, hvilket udvikler deres sociale kompetencer. I legen øver børnene sig på at håndtere konflikter og i at gå ind og ud ad fællesskaber.

Det er gennem legen, at barnet udvikler sit sprog, sin fantasi, sociale kompetencer og identitet. Det er også gennem legen, at barnet udtrykker sine tanker og følelser.

Vi skelner mellem voksenstyret leg, selvorganiseret leg og leg, der opstår i rutinesituationer.

I den voksenstyrede leg sætter det pædagogiske personale rammen for legen, det kan fx være sang til samling, male i julegaveværkstedet, eller leg med bogstaver. Den voksenstyrede leg har ofte et formål.

I børns selvorganiserede leg, den frie leg, er legen formålet i sig selv.

Hverdagsrutiner kan danne afsæt for leg, når fx børn plasker med vand, mens de vasker hænder, eller danser, mens de dækker bord.

At det pædagogiske personale er deltagende i børnenes lege er med til at give legen værdi. Vi er opmærksomme på, hvilke børn, der savner inspiration til deres leg, og hvilke børn, der fx har svært ved at komme ind i andres leg, eller selv

sætte lege i gang og holde den kørende. Når disse børn spottes, så leger vi med barnet og dette gør barnet synligt som legekammerat over for de andre børn. Barnet får i legen med personalet flere legeerfaringer, som det kan trække på i sin egen leg med andre.

I BUM er vi altid opmærksomme på at skabe rammerne for alle slags lege, de stille, rollelege, de vilde lege mm.

- Musikgrupper. En dag i ugen er alle børnehavebørn i musikkælderen med grupper sat sammen på tværs af de daglige grupper. Grupperne kan enkelte gange være aldersopdelte og kønsopdelte.

Her synges, laves lyd, spilles musik, fortælles historier, spilles teater og laves dramatik.

I en musikgruppe får børnene fx forskellige instrumenter, og deres klang/lyd er vigtig for den rytme/musik og lyd, som skabes. Børnene er afhængige af hinanden for, at det kommer til at lyde godt. Ligeledes er det med teater. Børnenes forskellige roller er vigtige for "forestillingen", de er en værdifuld del af fællesskabet.

I vuggestuen Kometen samles alle børn én gang i ugen til fælles samling i salen i vinterhalvåret. Her skiftes grupperne til at stå for samlingen, som bl.a. kan bestå af sang med fagter, sang med bevægelse, teater og drama.

- Forskellige spisegrupper. I de fleste afdelinger har børnene faste pladser, når vi spiser. I disse spisegrupper er det genkendeligt og trygt at være, og der er en god dialog børnene imellem. Først når vi oplever, at der er behov for at skabe nye relationer og dialoger blandt børnene, ændres spisegrupperne. De fleste børn synes, at det er spændende med nye pladser og opdager måske, at de har samme interesser som andre, de måske ikke havde forventet.

De børn, som af hensyn til deres trivsel er skærmet med en fast plads og som kan have svært ved at flytte rundt mellem pladserne, beholder deres plads, og oplever så, at der kommer nye børn til bordet, så der alligevel skabes forandring og udvikling af flere fællesskaber.

- Legegrupper. Grupper etableres af personalet, når vi oplever, at nogle børn, som gerne vil hinanden, ofte kommer i konflikt. Mange børn i den samme leg kan for nogle børn være en udfordring, og bedstevennerne trænge til "alenetid".

I sådanne legegrupper er det pædagogiske personale med til at rammesætte legen, så vi understøtter den til succes. Det kan fx være, at den voksne tilfører legen nye elementer, så den udvikler sig, eller at den voksne italesætter de handlinger og interaktioner, som foregår, for bedre forståelse af legen og samspillet børnene imellem.

- Legeaftaler. Når vi spotter børnenes begyndende interesse for et andet barn og måske oplever, at det kan være lidt svært at få etableret den gode relation, så opfordrer vi gerne forældrene til at lave legeaftaler uden for børnehavetiden.

Det er gjort med stor succes.

I børnehavetiden kan vi på samme måde lave legeaftaler for børnene, her er risikoen blot, at legen for ofte "forstyrres" af andre børn, som synes legen er spændende og vil være med, eller et af børnene i legeaftalen mister interessen for det specifikke samvær og forlader legen.

For at styrke relationen og undgå forstyrrelser til disse legeaftaler, er vi med succes begyndt at etablere "indetid" i flere afdelinger. Når størstedelen af børnene er på legepladsen, har to børn "indetid" og kan lege uforstyrret i et tildelt indendørsområde.

- "Fri for mobberi". Et pædagogisk redskab, som via samtale, leg, massage og rytmik styrker børnenes trivsel og venskaber. "Fri for mobberi" udstyrer børnene med sociale spilleregler og redskaber, så de lærer at håndtere udelukkelse og mobning. Både hvis det overgår dem selv, eller hvis de ser, at et andet barn er i knibe.

Vores mål med "Fri for mobberi" er, at børnefællesskabet i BUM er præget af tolerance og respekt. Målet er også at skabe en kultur, hvor børn viser omsorg for hinanden og lærer at reagere på drilleri og mobning.

- Stella Nova, scenen i Kometen, her mødes vi den sidste fredag i hver måned med alle BUM børn fra alle afdelinger. På skift optræder en gruppe på scenen for de andre børn og efterfølgende leges på legepladsen. Flere børn finder sammen med søskende, og endnu flere øjner chancen for leg med børn fra andre afdelinger.

- Sjøv i Skov. En gang om året mødes børn fra alle afdelinger i skovbørnehaven og skovvuggestuen for at gense hinanden og styrke det store fællesskab.

- Sprog i samspil. I BUM har vi flere ansatte, som er uddannet i "Sprog i samspil", som er et redskab, hvor vi gennem leg og aktiviteter i dagligdagen beriger sprogmiljøet og derigennem styrker børnenes udvikling af sprog samt evne til at indgå i sociale samspil.

- Marte Meo. En metode, hvor videooptagelser er med til at sætte fokus på det der virker i samspillet, og det vi vil have mere af.

Vores analyse og evaluering

Vi vil analysere de indsamlede data fra 2019, 2020 og 2021, og deraf se hvilke progressioner, der er i barnets komplekse identitets- og dannelsesproces. Barnets trivsel, generelle udvikling, sociale intelligens, selvværd og selvstændighed vil også indikere, om målet er nået. Et barn i trivsel med godt selvværd og styrke i social intelligens vil opleve sig som en værdifuld del af de forskellige fællesskaber.

Ved evalueringen tages stilling til, på baggrund af analysen, om de indsamlede data er brugbare, og om vi fremadrettet skal anvende sådan en indsamling. Samtidig skal vi i evalueringen forholde os til egen pædagogisk praksis og udvikling deraf.

3.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Forudsætningen for at børnene dannes, udvikler sig og kan lære er, at de trives i det miljø, vi skaber for dem.

Alle børn skal opleve, at det er rart at være i miljøet i BUM.

For at sikre og synliggøre de mange pædagogiske læringsmiljøer vi skaber gennem hele dagen, udarbejder vi i BUM en tidslinje, der giver overblik og beskriver vores hverdagsrutiner, ventepositioner, overgange/skift og planlagte aktiviteter. Herunder vises et eksempel fra Bjørnegrottens tidslinje

7:30 – 8:45: Morgenbid

Morgenbid i Bjørnegrotten er et tilbud alle børn får i tidsrummet 7:30 – 8:45.

Børnene har selv medbragt frugt eller brød og der serveres vand til.

For grupperne oppe tilbydes morgenbid i køkkenet, for den gruppe som er nede tilbydes den ved et bord i grupperummet. Morgenbiddens kan også tilbydes ude ved et af bordene under halvtag.

Børnene bestemmer selv om de benytter sig af tilbuddet.

Kl. ca. 8:30 annonceres sidste chance for morgenbid, så alle gøres opmærksom på, at morgenbiddens snart slutter.

Tanker bag morgenbid:

- Krop, sanser, bevægelse: Barnet skal selv mærke sult og tørst
- Kommunikation og sprog: Der sidder ofte flere på samme tid og spiser, og de er placeret så alle kan se hinanden. Der er en voksen omkring. Det skaber tryghed.

- Social udvikling: Barnet øver sig i sociale spilleregler. Her sker læring og dannelse.

Børnene er i dialog og lytter til hinanden, de venter på tur og giver udtryk for egne behov. Sender fx vandkanden videre, rydder op efter sig selv. Børnene hjælper hinanden.

- Alsidig personlig udvikling: Øve selvhjulpenhed, tager ansvar for sig selv (er jeg sulten nu?)

Giver udtryk for egne behov, spejler sig i de andre og lærer derved.

- Kultur, æstetik og fællesskab: Alle grupper er samlet, de får et medansvar for, at der er en god kultur omkring morgenbiddens. Dannelse: hensynet til hinanden.

Børn i udsatte positioner bliver inkluderet i fællesskabet med en mindre gruppe.

- Natur, udeliv og science: Ved bordet er der typisk en aktivitet og på bordet er der pynt som passer til årstiden.

Børnenes nysgerrighed vækkes når de eksperimenterer og fx ser, hvad der sker når for meget vand hældes op i glasset.

I BUM skaber vi pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen og i alle rutiner. Rutiner kan fx være: Modtagelse og afsked, bleskift og toiletbesøg, når vi spiser, af og påklædning, håndvask, samling, oprydning, ventepositioner, ”putning” m.m. Når vi er bevidste om at bruge hele dagen og alle rutinesituationer til at lære børnene noget, skaber vi pædagogiske læringsmiljøer igennem hele dagen.

3.3 Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I BUM er vores mål et åbent, konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde, der bygger på gensidig respekt. Vi ønsker, at forældrene oplever at blive hørt, taget alvorligt og oplever at de trygt kan overlade deres barn i personalets varetægt. Først og fremmest sker samarbejdet gennem den daglige kontakt, når børnene bliver afleveret og hentet.

I BUM skal børn og forældre opleve helhed og sammenhæng i hverdagslivet, i overgange og i samarbejdet mellem de professionelle og forældrene.

Det formelle samarbejde og indflydelse sker gennem forældrenes repræsentation i bestyrelsen.

Ved alle børns opstart i BUM inviterer alle afdelinger barnet og forældre til et besøg inden opstart. Her vises rundt, hilses på børn og personalet, og informeres om vores værdigrundlag. Vi er som voksne rollemodeller for børnene. Derfor er vi bevidste om aktivt at vise de menneskelige værdier, vi står for.

Ved dette første møde med Børne Universet Mejdal, udleveres inklusionsfolderen til forældrene.

I samarbejde med forældrene videndeler og inspirerer vi hinanden i forhold til barnets, trivsel, udvikling, læring og kompetencer. I samarbejdet støttes og opmuntres barnet ud fra dets udviklingstrin. Vi oplever større tryghed hos børnene, når de oplever vores samarbejde med forældrene er velfungerende.

Samarbejdet med forældrene om børns læring sker via det forældresamarbejde, som allerede finder sted i BUM ved bl.a. forældresamtaler, forældremøder og fælles arrangementer.

Redskaber vi bruger til samarbejdet er blandt andet: Det dialogbaserede digitale redskab; Hjernen og Hjertet, Børneintra, den daglige kontakt, børnesamtaler og børneinterviews.

Forældresamarbejdet er differentieret i forhold til den enkelte families kompetencer og behov.

Med forældrene afstemmer vi vores gensidige forventninger, både ift. det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle samarbejde vi har med forældregruppen.

3.4 Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Som andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed.

Kvaliteten af relationen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner.

Det handler ikke om at trække børn i udsatte positioner ud ad fællesskabet. Det handler om at disse børn, i fællesskabet, udfordres og oplever mestring.

Nogle gange kan det være en fordel at give et udsat barn plads og rum til at være i en mindre gruppesammenhæng. Der kan være mange forskellige årsager til at børn, i en periode, kan være i en udsat position, fx, skilsmisse, flytning,

alvorlig sygdom og dødsfald i familien, at blive storebror/søster mm. Et for tidligt født barn og børn med særlige udfordringer eller diagnoser, kan også være i udsat position.

BUM's vigtigste opgave er at ruste børnene til livet gennem trivsel, nærvær og omsorg. Vi vil skabe et miljø og en kultur, hvor der er fokus på en sundhedsfremmende og forebyggende indsats.

Da børnenes årsager til at være i en udsat position er forskellige, tages der højde for deres individuelle behov. De skal derfor have forskellige udfordringer for at kunne trives og udvikles.

I arbejdet med børn med særlige behov, skaber vi på den ene side inkluderende lege og læringsfællesskaber, hvor alle børn oplever sig som anerkendte og aktive deltagere, og på den anden side, tilrettelægger vi også en individuel målrettet indsats. Det kan fx være et særligt sensitivt barn, der har brug for en pause fra stimuli.

Citat:

"Der er ikke nogen der skal inkluderes mere end andre. Alle er specielle. Inklusionsudvikling er også institutionsudvikling"

Rasmus Alenkær

3.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I BUM samler vi de ældste børn i Bjørnegrotten det sidste år af deres børnehaveliv. Dette for at kunne målrette det pædagogiske arbejde frem mod skiftet til førskolen.

I Bjørnegrotten tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så barnet understøttes i lysten til at lære. Vi dyrker deres mod til at eksperimentere og søge nye oplevelser, fordi det nysgerrige barn er motiveret og klar til at lære nyt.

Udgangspunktet er, at barnet får positive erfaringer med at deltage i vores mange forskellige fællesskaber, så barnet oparbejder positive forventninger til de sociale fællesskaber det vil møde i skolen.

Det pædagogiske læringsmiljø i Bjørnegrotten understøtter, at børnene tør møde nye udfordringer, fordyber sig, holder fokus og kan være vedholdende.

Det er dermed ikke usædvanligt, at børn i Bjørnegrotten er med til at sætte sig personlige mål for egen læring og mestring af forskellige kompetencer, ligesom barnet på demokratisk vis er med til at sætte mål for gruppen og tage medansvar for, at gruppen oplever succes.

Da børnene kommer fra flere forskellige børnehaveafdelinger og måske fra helt andre børnehaver, er den første tid i Bjørnegrotten dedikeret til relationsdannelse, voksen/barn og børnene imellem. Vi støtter børnene i at indgå i mindre- som store børnefællesskaber og i selv at tage initiativ til at indgå i nye relationer.

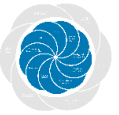
I det pædagogiske læringsmiljø introducerer og motiverer vi børnenes nysgerrighed over for tal, bogstaver, skriftsprog, former mm.

I september deltager alle børn i en skoleparathedundersøgelse (SPU), som giver personalet en indikation af, hvor barnet frem mod førskoleperioden skal støttes i sin udvikling og løftes kompetencemæssigt.

Børne Universet Mejdal sender de fleste børn til Halgård skole, som vi har et udvidet samarbejde med. Skiftet til førskole sker 1. maj og i perioden op til har BUM personalet, i Hjernen og Hjertet, udarbejdet overgangsmaterialet "Goddag og farvel", som forældrene giver samtykke til, at skolen kan arbejde videre med. Endvidere er børnene overleveret, ved et møde med skolens personale, så vi sikrer, at det enkelte barn bliver mødt med den rette tilgang. For at gøre skiftet fra Bjørnegrotten til skolen så trygt som muligt, følger tre pædagoger fra BUM med til skolen og deltager i skolehverdagen den første måned.

I månederne op til førskolestart cykler Bjørnegrottebørnene ud og besøger skolen med det for øje, at også de fysiske rammer bliver kendte.

I flere år har Bjørnegrottepersonalet med stor succes sammensat de grupper, som startes op som førskolegrupper på

Halgård skole. Her gør skolen brug af BUM personalets store kendskab til det enkelte barn, og kendskabet til hvilke gruppesammenhænge der fungerer optimalt.

Et fremtidigt ønske er, at der den sidste tid i Bjørnegrotten arbejdes med det samme tema, som der arbejdes videre med i den første periode af førskoletiden. En ide kunne være, at skolens personale kom til Bjørnegrotten og introducerede temaet, så børnene dels oplevede sammenhængen mellem deres Bjørnegrottetid og førskoletid og dels at lære noget af skolens personale at kende inden førskolestart.

Det er ikke kun børnene, som skal opleve sammenhængen mellem børnehavelivet og skolen, det skal forældrene også. Derfor deltager skolens personale altid ved det årlige Bjørnegrotteforældremøde i efteråret, hvor forældrene introduceres til skolens forventninger til børnenes selvhjulpethed og dannelse, og til hvilke forventninger skolen også har til forældrene om fx deltagelse og opbakning.

4 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

4.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

I BUM informerer vi på hvert bestyrelsesmøde forældrebestyrelsen om arbejdet med de forskellige læreplanstemaer. Vores styrkede pædagogiske læreplan har været i høring og er godkendt af bestyrelsen efterår 2019. Børne Universet Mejdal modtager størstedelen af børnene fra lokalområdet Mejdal-Halgård.

Vi har en intention om at få beskrevet Mejdal og Halgårds historie i børnehøjde og til det gøre brug af den store viden og de mange ressourcer, der findes i lokalområdet.

I BUM gør vi stor brug af lokalsamfundets mange forskellige muligheder og ressourcer.

- I BUM har vi en Seniorklub, som består af pensionerede ansatte, som fortsat har interesse og lyst til at bidrage med deres forskellige kompetencer. Ofte kommer de uopfordret forbi vores forskellige afdelinger, med fx en guitar på ryggen, en sangkuffert eller en kage til personalets pause.

Ved særlige arrangementer gør vi også brug af Seniorklubbens kræfter.

- Vi har et stort samarbejde med Mejdal kirke, og ved højtider deltager vi altid i særligt tilrettelagte børnegudstjenester.

- Vi har et udvidet samarbejde med plejehjemmet Parkvænget.

I efteråret 2018 ville vi bygge bro mellem de to generationer og flyttede i to uger hverdagen på plejehjemmet med en lille gruppe børn. Vi ville undersøge, hvad der skete i foreningen af de to generationers hverdag, hvordan vi kunne inspirere hinanden børn/gamle og personalegrupperne imellem, hvilke relationer der opstod, og hvilken forskel på hverdagen relationerne kunne gøre for både børn og gamle.

TV2 lavede en dokumentar over de to uger, og vi fik sat landsdækkende fokus på værdien i samspillet mellem børn og ældre.

Samarbejdet fortsætter, og det betyder i dag, at en mindre gruppe børn fra Bjørnegrotten besøger plejehjemmet minimum en gang om måneden, at vi med de ældste børnehavebørn slår katten af tønden og laver små koncerter på plejehjemmet, og at de ældre besøger os i Bjørnegrotten.

- Vi har et samarbejde med dagplejen i Mejdal-Halgård. De fleste dagplejere kommer på besøg i børnehaverne med de børn, som skal i BUM. Til den årlige "Små synger sammen" dag og til gudstjeneste i kirken ved juletid, inviterer vi Dagplejen med.

Ved BUM's årlige motionsløb er dagplejerne gode til at komme med børnene og heppe på motionisterne.

- Vi bruger den skønne natur, som omgiver vores institutioner. Der er fint stisystem, som fører os til søen, fårefolden, Tvis Mølle, skoven, Mejdal Hallen, skolen og plejehjemmet.

- Børne Universet Mejdal er en selvejende institution, og det betyder blandt andet, at formanden og to øvrige medlemmer af BUM's bestyrelse er udpeget af Mejdal-Halgård Borgerforening.

- Alle børn og voksne i BUM har den ære at åbne Mejdals årlige byfest med sang.

- Borgerforeningen gør brug af børnenes kreative evner ved fx at dekorere fastelavnstønder til deres fastelavnsfest.

- Alle afdelinger i BUM skriver indslag til Mejdal Bladet, som udkommer ca. 5 gange årligt.

- Skovbørnehaven har blandt andet til huse i DDS's spejderhytte, og i den forbindelse har vi et lille samarbejde.

- Fra VIA modtager vi pædagogstuderende, som arbejder med "samskabelse". Det betyder, at vi med de studerende skal skabe noget sammen og i processen inddrage lokale medborgere og det lokale samfund.

Vi drager nytte af forældrenes forskellige erhverv og arbejdspladser, og har derfor mulighed for virksomhedsbesøg eller deres besøg i BUM med fx: brandbil, politibil, isbil, hestevogn, bamsehospital mm.

4.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Howdan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i BUM
Sådan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø

Det fysiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø handler om rammerne indendørs og udendørs. Det handler om sikkerhed, ergonomi og mulighed for varieret udfoldelse m.m.

Vores grupperum er store og har alle et eller flere toiletter og pusleborde i umiddelbar nærhed. I de fleste grupperum er der adgang til rindende vand, og ellers et tilhørende køkken-alrum.

I BUM er hovedparten af møblerne på hjul, så grupperummene kan indrettes og tilpasses den enkelte børnegruppe. Hensynet til personalets sikkerhed og ergonomiske arbejdsstillinger er også tænkt ved fx flytning af møbler. Alle pusleborde er med hejs, hvorfor personalet undgår at løfte barnet, og til krybberne har vi trappestiger, så børnene selv kan kravle op.

I alle indemiljøer er der anvendt støjdæmpende materialer, så lyden dæmpes mest muligt. Opslagstavler og skillevægge er fx lyddæmpende, der er filtdunder under stolene, og loftet er troldekt.

Alle grupperum har store naturlige lysindfald fra vinduer og døre, og dagslyset suppleres af veltænkt kunstig belysning, som flere steder kan dæmpes. Flere steder er endvidere installeret direkte lys rettet mod det, som arbejder med.

I alle afdelinger er installeret ventilationssystemer, som sikrer et godt indeklima, ved dels at fjerne luftforureninger fra fx toilet, og som erstatter den forurenede luft med frisk luft.

I Bum har farverne også betydning for det fysiske miljø. På de fleste vægge er brugt neutral og dæmpet farve. Vægge med stor kontrastfarve har funktion som fx skillevæg, og vægge med store naturbilleder fungerer som oplevelses-, udforsknings-, og læringsvægge.

Det er også muligt at støde på oplevelser og læring i gulvene og flisebelægningen udenfor som fx lyskasser med forskelligt tema, alfabetet og talrækker.

I alle afdelinger er der, eller er det muligt at skabe, rum hvor børnene har mulighed for at ”trække sig”

Legepladserne er indrettet således, at de er tilpasset de forskellige børns aldre, og inspirerer til fysisk udfoldelse på forskellige niveauer. De er alle bygget op med respekt for naturen.

Det psykiske børnemiljø

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om fællesskab, venskab, tryghed, medbestemmelse og inklusion.

Målet med vores inklusionsarbejde og arbejdet med "Fri for mobberi" er, at alle børn og voksne tager ansvar for, at alle har det godt. At have det godt betyder, at andre accepterer og har respekt for den enkelte, og at den enkelte oplever sig værdifuld i fællesskabet samt oplever at have et eller flere talenter/kompetencer, som er interessante og uundværlige i samværet med andre.

Alle BUM's afdelinger arbejder med "Fri for mobberi", og vi har investeret i et bamsevenkostume, som ved særlige arrangementer deltager med henblik på at understøtte den inkluderende kultur, som finder sted i BUM, og som forebygger mobning. Endvidere får alle børn i BUM deres helt egen lille Bamseven, som følger dem alle deres institutionsår i BUM. Når barnet stopper i BUM, flytter bamsevenen hjem til barnet.

Det æstetiske børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø handler om alt, der kan sanses, og som giver stærke indtryksmæssige oplevelser, om udtryk, om indretning og om udsmykning.

Det æstetiske børnemiljø handler om samspillet mellem omgivelserne og børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever BUM som et rart sted at være. Vores æstetiske børnemiljø skal være inspirerende, motiverende, udfordrende og indbyde til kreativitet.

Det æstetiske børnemiljø handler altså om, hvordan vores udformning, indretning og udsmykning af bygninger, rum og legesteder kan indvirke på børns oplevelser og handlinger.

Børnenes kreativitet og kreative produkter er med til at udsmykke BUM.

På grupperummene er legetøj og puslespil tilgængeligt. Afhængig af afdeling og børnenes alder er spil og kreative materialer, som fx papir, farver, perler og saks også tilgængeligt.

Der er orden og ryddeligt, og hylderne med legesager ser indbydende ud, så børnene får lyst til at lege med dem. Oprydningen i hverdagen er børnene med til flere gange om dagen som en del af et fælles ansvar. Hver dag inden lukketid sørger personalet for, at rummene er ryddet op, så rengøringen let kan komme til, og så det fremstår indbydende og inspirerende til børnene, som møder ind næste morgen.

På legepladserne har børnene rig mulighed for at lege på forskellige legeredskaber, på forskellige arealer, i forskellige uderum og haver, ligesom vi har små skove og steder, hvor børnene kan være uforstyrret, i ro og fordybe sig.

På alle legepladser er der masser af natur, hvor smådyr lever og børnene har mulighed for at studere dem.

Som med grupperummene, ryddes legepladserne op hver dag, også her med børnenes hjælp.

Sikkerheden på legepladsen tjekkes årligt af fagfolk.

Ved vores arealer omkring BUM er vi også bevidste om, at førstehåndsindtrykket har stor betydning for resten af oplevelsen. Derfor bydes man velkommen af bl.a. tilplantede blomsterkummer, lys i lanterneerne i vinterhalvåret, forgange pyntes efter årstiden mm.

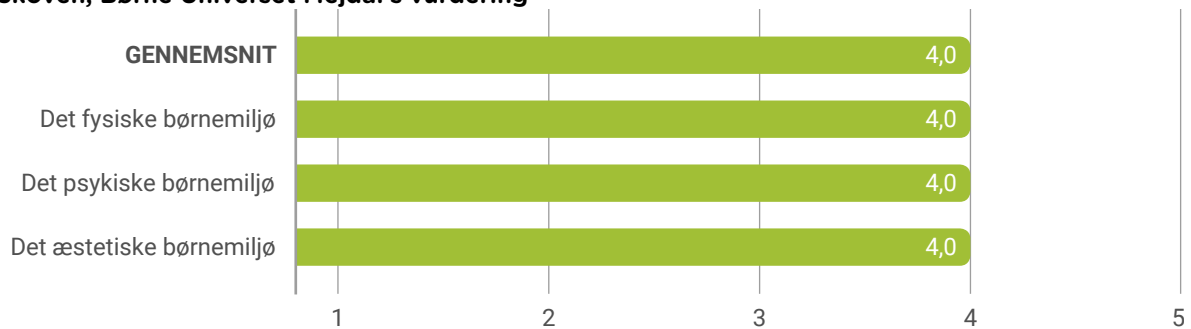

4.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

4.2.1.1 Skoven, Børne Universet Mejdal's vurdering

5 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

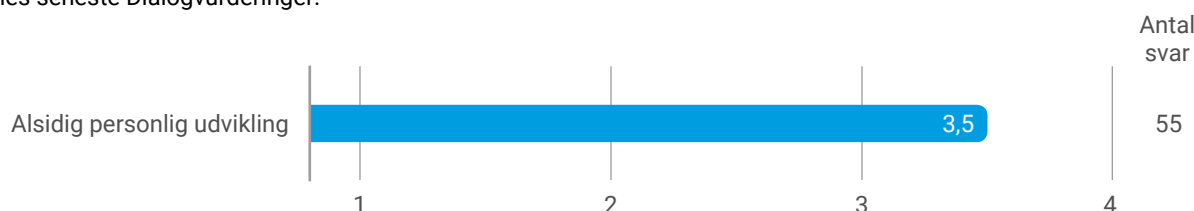
5.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I arbejdet med læreplanstemaet alsidig personlig udvikling har vi i BUM fokus på at give barnet tryghed, omsorg og anerkendelse, så barnet oplever sig værdifuldt, unikt og tør give udtryk for egne følelser og behov, som styrker barnets selvværd. Vi giver barnet

mulighed for at tilegne sig sociale og kulturelle erfaringer, og giver barnet oplevelsen af at være værdifuldt for fællesskabet. Vi henleder barnets opmærksomhed imod andre menneskers følelser og udtryk, således at barnet opøver empati og indlevelse i andre mennesker.

Det gør vi ved at:

- Værdsætte barnet for det det er og kan
- Fokuserer på barnets potentialer og kompetencer
- Udfordre barnet til at blive nysgerrig på skjulte talenter
- Italesætte og anerkende ønsket adfærd
- Benævne og anerkende når barnet drager omsorg for andre
- Være bevidste om, at vi voksne er rollemodeller i alle handlinger og lever op til BUM's værdisæt
- Sikre at det enkelte barn får mulighed for at erfare og lære via leg, aktiviteter og socialt samvær
- Være udviklingsparate i forhold til nytænkning og uddannelse og lever op til BUM's inklusionsindsats
- Skabe rammer hvori barnet bliver i stand til at mestre eget liv ift. samfundskrav og forventninger
- Guide forældrene og give dem konkrete redskaber og råd til, hvordan de kan understøtte barnets udvikling inden for dette læreplanstema, bl.a. via Børnelntra, forældresamtaler, forældremøder og den daglige kontakt

I forhold til Holstebro Kommunes børne- og ungepolitik arbejder vi i dette læreplanstema med barnets trygge opvækst, som understøttes og udfordres til nysgerrighed og lyst til livet. Vi arbejder også med barnets evne til at træffe selvstændige valg, der bygger på ansvarlighed og kritisk tænkning som barnet bliver i stand til, når det kan respektere andre og sig selv.

Alsidig personlig udvikling sætter vi særligt fokus på i maj og juni 2019. Gennem hele året arbejder vi bredt med alle læreplanstemaer. Det gør vi, fordi arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring skal ske indenfor og på tværs af de seks forskellige læreplanstemaer, idet det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammenhæng med de øvrige læreplanstemaer.

5.2 Social udvikling

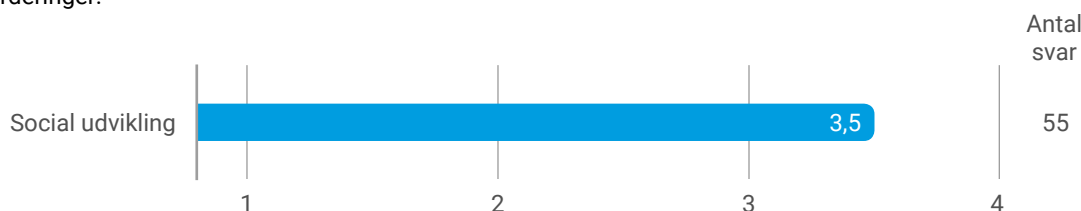
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I arbejdet med læreplanstemaet social udvikling har vi i BUM skabt en kultur, hvor barnet oplever omsorg og empati for alle. Vores anerkendende tilgang kræver respekt for forskelligheden, så alle oplever sig inkluderet. Den tilgang vil vi også opdrage børnene til at have til hinanden.

Et af vores redskaber er at styrkespøtte det enkelte barn og italesætte barnets styrker overfor de andre børn, for at skabe forståelse og for at børnene kan drage nytte af hinandens forskellige styrker.

Vi understøtter barnets sociale udvikling og styrker dets sociale intelligens ved at:

- Italesætte og bruge børnenes forskellige potentialer, ressourcer og talenter og dermed give børnene oplevelse af, at de er værdifulde også i det store fællesskab
- Guide barnet i at give plads til andre
- Guide børnene i at aflæse hinandens kropssprog og stemning
- Guide barnet i at stå i kø og vente på sin tur
- Guide børnene i social ansvarlighed ved bl.a. at opfordre dem til at hjælpe hinanden eller trøste hinanden ved behov fremfor kun at hente hjælp hos en voksen

- Skabe mulighed for udvikling af venskaber og have børnenes forskellige relationer for øje
- Have små samarbejdsøvelser i hverdagen, så børnene oplever afhængigheden af hinanden, at vi sammen kan mere og fællesskabsfølelsen
- Skabe rammerne for, at barnet trygt tør udtrykke følelser og behov og forstå andres
- Give barnet handlefrihed og medbestemmelse inden for fastlagte rammer
- Være åbne, lyttende og anerkendende i forhold til børnenes ideer og initiativer og samtidig øve barnets demokratiske dannelse ved også at være lyttende og anerkendende i forhold til andre børns ideer og initiativer.
- Være rollemodeller i alle henseender, sprogligt, i handlinger og i undladte handlinger
- Guide forældrene og give dem konkrete redskaber og råd til, hvordan de kan understøtte barnets udvikling inden for dette læreplanstema, bl.a. via BørneIntra, forældresamtaler, forældremøder og den daglige kontakt

I forhold til Holstebro Kommunes børne- og ungepolitik arbejder vi i dette læreplanstema med barnets potentiale for udvikling af relationer, vi arbejder med barnets forståelse af forskellighedens styrker og accepten af egne. Ligeledes arbejder vi med vigtigheden af at være en del af et forpligtende fællesskab, hvor alle har noget at bidrage med.

Social udvikling sætter vi særligt fokus på i februar og marts 2020.

Gennem hele året arbejder vi bredt med alle læreplanstemaer. Det gør vi, fordi arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring skal ske indenfor og på tværs af de seks forskellige læreplanstemaer, idet det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammenhæng med de øvrige læreplanstemaer.

5.3 Kommunikation og sprog

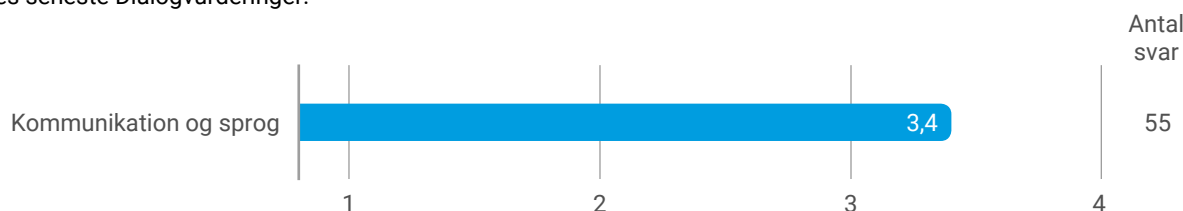
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Børne Universet Mejdal prioriterer vi børns sprogtilegnelse højt, og vi planlægger det pædagogiske arbejde ud fra det enkelte barns udviklingstrin.

Tidlige sprogkunderskaber er en gave for det enkelte barns udvikling, giver muligheder for at indgå i sociale relationer og gode kompetencer ift. at mestre livet. Flere pædagoger i BUM har taget modulet "Børns sprogtilegnelse".

Vi understøtter den kommunikative- og sproglige udvikling ved at:

- Sætte ord på "verden". Benævner det barnet udtrykker og sætter ord på de handlinger de udfører
- Anvende de understøttende sprogstrategier i alle hverdagens samtaler og rutiner
- Anvende et rigt, nuanceret og varieret sprog som gode rollemodeller
- Visualisere bogstaver, former og symboler, for at henlede barnets opmærksomhed og gøre dem nysgerrige
- Eksperimentere med forskellige skriftsproglige aktiviteter
- Etablere pop up sproggrupper ved behov

- Have daglig dialogisk læsning
- Arbejde med forskellige sang- og sprogkufferter
- Bruge sang, musik og rytmer i hverdagen som styrker barnets lydlig opmærksomhed
- Inddrage rim og remser i hverdagen og har dem synliggjort på forskellig vis
- Anvende teater og drama
- Guide forældrene og give dem konkrete redskaber og råd til, hvordan de kan understøtte barnets udvikling inden for dette læreplanstema, bl.a. via BørneIntra, forældresamtaler, forældremøder og den daglige kontakt

I forhold til Holstebro Kommunes børne- og ungepolitik arbejder vi i dette læreplanstema med barnets kommunikative og sproglige kompetence ift. at kunne udtrykke og argumentere for sine selvstændige valg og for lettere at kunne indgå i udviklende fællesskaber. Gode sproglige kompetencer er afgørende for det enkelte barns forudsætninger, for at kunne italesætte egne ønsker og behov og dermed på sigt at mestre eget liv.

Kommunikation og sprog sætter vi særligt fokus på i december 2019 og januar 2020. Gennem hele året arbejder vi bredt med alle læreplanstemaer. Det gør vi, fordi arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring skal ske indenfor og på tværs af de seks forskellige læreplanstemaer, idet det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammen-hæng med de øvrige læreplanstemaer.

5.4 Krop, sanser og bevægelse

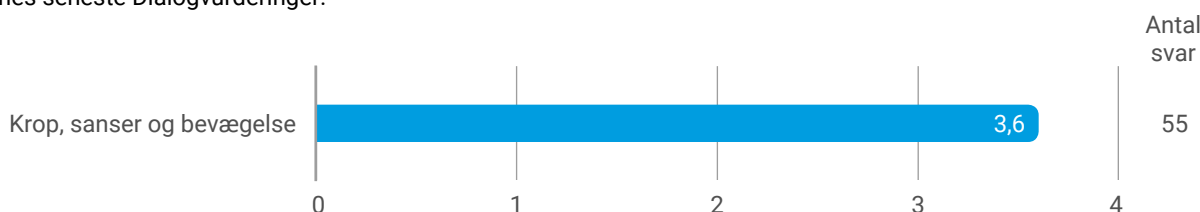
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Børne Universet Mejdal prioriterer vi børnenes motoriske udvikling højt og planlægger det pædagogiske arbejde ud fra det enkelte barns udviklingstrin. Indendørs og udendørsarealer er bevidst indrettet så de udfordrer børnenes motorik og appellerer til fysiske udfoldelser. De forskellige underlag giver forskellige motoriske udfordringer og sanseindtryk, ligesom de forskellige materialer, vi anvender, giver barnet forskellige sansemæssige oplevelser.

Vi læner os op af Holstebro Kommunes kostpolitik, og vi lever op til Holstebro Kommunes hygiejnepolitik.

Vi tilrettelægger den daglige pædagogiske praksis, så motoriske og sansemotoriske aktiviteter er naturligt forekommende i hverdagen, ligesom vi planlægger mere konkrete aktiviteter, hvor fokus er på motorik og bevægelse.

Vi understøtter udviklingen af krop, sanser og bevægelse ved at:

- Igangsætte forskellige pædagogiske aktiviteter der fremmer barnets kropsbevidsthed
- Stimulere og udfordre barnets motorik, ud fra deres udviklingsniveau.

- Være ude hver dag hvor vi går, løber, klatrer, gynger, hopper, balancerer, danser, kravler, ruller, cykler mm.
- Skabe rammer for, at barnet får mulighed for at opøve selvhjulpethed ved fx af- og påklædning
- Bruge salen til motoriske udfordrende aktiviteter
- Igangsætte forskellige finmotoriske aktiviteter, som fx perler på snor
- Anvende fagter til sang
- Spille musik for at skabe glæde og gejst ved at danse og bruge kroppen
- Bruge musikkælderen, der er indrettet med henblik på at kombinere musik, rytme og bevægelse
- Have kreative temaer om krop, kropbevidsthed, kost og sundhed
- Tage på gå- og cykelture ud af huset
- Bruge boldbanen ved hallen til løb og boldlege
- Gå søen rundt som Bjørnegrottebarn
- Anvende børnemassage
- Have årstidsbestemte pædagogiske aktiviteter så som kælke, sneboldkamp, hoppe i vandpytter mm.
- Igangsætte finmotoriske aktiviteter som klippe-klistrer, modellervoks, perler, snitte, sætte bær på snor mm.
- Lave mad og bage, hvor børnene sansemæssigt stimuleres ved følesansen, smags- og lugtesansen
- Arbejde med forskellige lyde. Lyde vi selv frembringer, lyde i naturen, lyde tilhørende forskellige temaer som dyr, køretøjer, vand, vejr mm.
- Guide forældrene og give dem konkrete redskaber og råd til, hvordan de kan understøtte barnets udvikling inden for dette læreplanstema, bl.a. via Børnelntra, forældresamtaler, forældremøder og den daglige kontakt

I forhold til Holstebro Kommunes børne- og ungepolitik arbejder vi i dette læreplanstema med barnets udvikling af krop og bevægelse. Vi udfordrer og understøtter barnet til fysisk aktivitet, giver det lyst til- og styrker det til forskellige former for leg med bevægelse. Når barnet mestrer sine sanser, krop og bevægelse, vil det opleve livsduelighed og være klar til forandringer.

Krop, sanser og bevægelse sætter vi særligt fokus på i oktober og november 2019. Gennem hele året arbejder vi bredt med alle læreplanstemaer. Det gør vi, fordi arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring skal ske indenfor og på tværs af de seks forskellige læreplanstemaer, idet det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammen-hæng med de øvrige læreplanstemaer.

5.5 Natur, udeliv og science

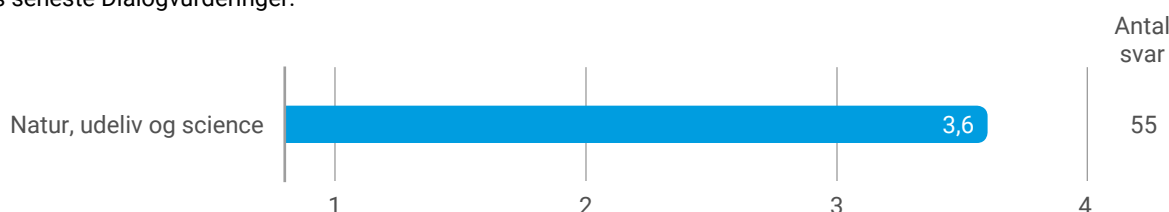
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Børne Universet Mejdal har vi fokus på, at det enkelte barn udvikler respekt, forståelse for- og glæde ved at være i naturen.

At barnet lærer naturen at kende med alle sanser, og oplever den som kilde til leg, forundring, oplevelse, udforskning og viden.

I Børne Universet Mejdal har naturen høj prioritet i den pædagogiske praksis. Vi ser det som en vigtig opgave at give børnene basisviden og erfaringer med naturen og giver fx mulighed for at eksperimentere med vand og tænde bål. Vi er bevidste om naturens positive indflydelse på barnets udvikling og dannelse, og betragter uderummet som et læringsrum.

Naturen rummer muligheder for oplevelser, som er udviklingsstøttende for sanser, fin- og grovmotorikken og i forhold til at eksperimentere.

Indendørs og udendørsarealer er bevidst indrettet, så de udfordrer børnenes motorik og appellerer til fysisk udfoldelse.

Vi vil i fællesskab værne om- og udvise ansvarlighed i og for naturen, og lade begejstring og kreativitet kendetegne udelivet.

Science aktiviteter passer til børns umiddelbare tilgang til verden. De undrer sig, er nysgerrige og de stiller spørgsmål. De undersøgelsesbaserede tilgange og aktiviteter har

til formål at udvikle børnenes forståelse gennem deres erfaringer, handlinger og refleksioner. Med science er børnene aktive deltagere og bidrager til at konstruere egen læring.

Vi understøtter børnenes naturfaglige udvikling, udelivet og lysten til science ved at:

- Komme ud hver dag og gå ture i nærområdet
- Have bål
- Undersøge dyr, dyrespor, planter og træer
- Daglige snakke om vejret
- Skabe rammer for forundring over naturen og naturfænomener
- Opleve al slags vejr og fordybe os i en vandpyt på en regnvejrsdag
- Have fokus på de skiftende årstider
- Inddrage børnene i beplantningen rundt omkring i BUM
- Igangsætte eksperimenterende aktiviteter
- Have matematisk opmærksomhed ved at arbejde med mængder, størrelser, symboler, former mm
- Gripe børnenes nysgerrighed og være undersøgende på det de finder interessant
- Lege og eksperimenterer med vand i sandkasserne
- Gå på opdagelse i graveområderne og arbejde med jord, mudder, kryb og insekter
- Bruge Tvis Mølle naturvidenskabelige center
- Eksperimenterer og lege med naturmaterialer
- Undersøge sammen med børnene frem for at give dem hurtige svar på deres spørgsmål om livet
- Guide forældrene og give dem konkrete redskaber og råd til, hvordan de kan understøtte barnets udvikling inden for dette læreplanstema, bl.a. via Børnelntra, forældresamtaler, forældremøder og den daglige kontakt

I forhold til Holstebro Kommunes børne- og ungepolitik arbejder vi i dette læreplanstema målrettet med barnets kompetencer inden for naturvidenskab. Naturvidenskabelige temaer er meningsfulde i sig selv, men skaber også sammenhæng og helhed for barnet i forhold til naturvidenskabelige fag i skolen.

Natur, udeliv og science sætter vi særligt fokus på i august og september 2019. Gennem hele året arbejder vi bredt med alle læreplanstemaer. Det gør vi, fordi arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring skal ske indenfor og på tværs af de seks forskellige læreplanstemaer, idet det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammen-hæng med de øvrige læreplanstemaer.

5.6 Kultur, æstetik og fællesskab

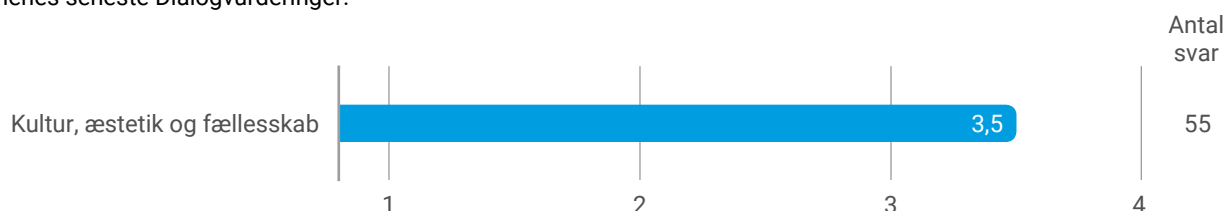
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Børne Universet Mejdal prioriterer vi sang og musik højt. Vi har ansat en musikpædagog, så vi sikrer, at alle børn får basisviden om musik og oplever en musikkultur.

Vi laver fælleskulturelle oplevelser for hele organisationen, og vi oplever de skaber tryghed, sammenhænge og forudsigelighed for børnene i alle afdelinger.

Vi formidler herigennem viden om dansk kultur og traditioner.

Ved fællesarrangementerne har vi fokus på BUM's værdiord: Tryghed, anerkendelse, begejstring, udvikling, ansvarlighed, fællesskab og kreativitet.

I BUM er vi opmærksomme på, at de fleste børn har samme kulturelle baggrund

Vi understøtter børnene tilegnelse af kulturelle værdier, æstetik og fællesskaber ved at:

- Synge, spille musik og drama. I vuggestuerne har vi en del medarbejdere som spiller et instrument
- Holde forårsfest én gang årligt, hvor alle børn optræder på scenen for deres forældre, bedsteforældre og søskende

- Have "Sjov på Stella Nova". Stella Nova er scenen i Kometen hvor alle børn og voksne i hele BUM mødes sidste fredag i hver måned. Afdelingerne skiftes til at optræde for hinanden og bagefter hygger vi os på Kometens legeplads på tværs af afdelinger
- Syng i gågaden den sidste fredag i november. Her mødes alle børnehavebørn i gågaden og synger julesange/salmer for forældre, bedsteforældre og de forbipasserende.
- Få besøg af Nisserne fra Vrist, som indleder december med pebernødder og sang
- Gå Lucia
- Lave krybbespil i Mejdal kirke ved børnejulegudstjenesten, som alle BUM børn deltager i
- Fejre børnenes og BUM's fødselsdag med flag og fødselsdagssang
- Afholde nytårstaffel, fastelavn eller karneval, Sankt Hans og bedsteforældredage
- Tilbyde børnene forskellige materialer og skabe rammerne for at kunne skabe noget af egen kraft og fantasi
- Igangsætte kreative aktiviteter som efterfølgende er med til at udsmykke BUM eller der laves udstillinger af børnenes kreationer
- Hjælpe børnene med at lave julegaver til forældrene
- Arbejde med drama og teater. Ofte dramatiseres og spilles teater med udgangspunkt i eventyr, oplevelser og børneproblematikker
- Opsøge andre etniske kulturer
- Gå på kulturel opdagelse i nærmiljøer og lede efter byens smukke kunst
- Guide børnene i at udtrykke sig og udfolde deres fantasi gennem leg og rolleleg, og her understøtte deres indbyrdes dialog og forhandlingsevne
- Guide forældrene og give dem konkrete redskaber og råd til, hvordan de kan understøtte barnets udvikling inden for dette læreplanstema, bl.a. via Børnelntra, forældresamtaler, forældremøder og den daglige kontakt

I forhold til Holstebro Kommunes børne- og ungepolitik arbejder vi i dette læreplanstema med kunst og kultur. Vi præsenterer børnene for noget af byens kulturelle liv som fx museer og bibliotek, tilbyder børnene forskellige materialer og støtter dem i selv at være skabende.

Kultur, æstetik og fællesskab sætter vi særligt fokus på i april og maj 2020.

Gennem hele året arbejder vi bredt med alle læreplanstemaer. Det gør vi, fordi arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring skal ske indenfor og på tværs af de seks forskellige læreplanstemaer, idet det er afgørende, at de enkelte læreplanstemaer ikke ses og forstås isoleret, men ses i sammen-hæng med de øvrige læreplanstemaer.

6 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

6.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Sådan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål

I BUM laver vi i alle afdelinger en SMITTE over hvert læreplanstema. Løbende evalueres det enkelte tema, og i periodens slutning samskrives en endelig evaluering, som bruges til dokumentation og til planlægning af temaet næste gang.

Når vi i det daglige arbejde har brug for udvikling af praksis, igangsætter vi undersøgelser, via fx observation, video, spørgeskema, interview. Vi indsamler data omkring eksisterende praksis. Når undersøgelsesfasen er forbi, analyserer vi data og ud fra disse beslutes, hvordan vi fremover skal handle. Derefter evaluerer vi løbende og udvikler på vores praksis.

Vi har bl.a. været i tvivl om forældrenes behov for- og tilfredshed med vores dokumentation af det pædagogiske arbejde og iværksat en undersøgelse via sms og BørneIntra. Med simple spørgsmål og kort svarfrist, fik vi hurtigt en indikation af deres tilfredshed.

(her mangler illustrationen af forældreundersøgelsens resultat)

6.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Løbende evaluerer vi den pædagogiske læreplan i Hjernen & Hjertet.

På et af vores fælles kompetencemøder vil vi, minimum hvert andet år, evaluere vores pædagogiske læreplan i medarbejdergruppen og efterfølgende evaluere den i bestyrelsen. Læreplan og evaluering er offentlig tilgængelig på vores hjemmeside.

7 MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

7.1 Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

I skovbørnehaven har vi haft særlig fokus på, at lave en tidslinie over hele dagen, så vi sikrer og tydeliggør, at der arbejdes pædagogisk i alle dagens situationer/timer.

Især har vi haft fokus på, at kigge på rutiner i løbet af dagen: morgenstunden, toiletbesøg, garderoben, madpakkesituationen, frugt og afhentning.

I rutinesituationerne har vi f.eks. arbejdet med børnenes sociale udvikling, relationsdannelse og leg. Lagt vægt på at etablere og styrke gode relationer og skabe sammenhold, så alle børn får mulighed for at føle sig som en del af ét eller flere fællesskaber.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I hverdagen bruger vi hverdagevalueringer i det omfang der er behov. Disse er mundtlige og foregår ofte umiddelbart i forlængelse af situationen. På personalemøderne evaluerer vi læreplanstemaerne med afsæt i SMTTE modellen som altid er lavet forud for det enkelte læreplanstema. I forbindelse med planlægningen af de forskellige læreplanstemaer, arbejder vi således, at to personer har ansvaret for materiale til det pågældende tema, til alle grupper. På den måde sikrer vi os at komme godt omkring Sammenhæng, Mål, Tegn, Tiltag og Evaluering af alle læreplanstemaerne. De ansvarlige laver også et forældrebreve, der fortæller om det pågældende læreplanstema og eksempler til hvordan forældrene kan støtte op om barnets udvikling. Herved styrkes og tydeliggøres det daglige forældresamarbejde.

Vi har brugt EVAs procesark på specifikke udfordringer og lavet udviklingsplanen i forbindelse med DUÅ.

DUÅ udviklingsplanen bruger vi typisk når der opstår udfordringer eller når vi har brug for at ændre læringsmiljøet. For det enkelte barn såvel som en gruppe af børn. Vi arbejder med udviklingsplaner alene men i høj grad sammen, hvilket ofte giver flere vinkler, som skaber læring for hele personalegruppen.

Alle børn sprogvurderes når de er tre år. Sprogvurderingerne bruger vi som udgangspunkt for det enkelte barn, og gruppens, sprogudvikling.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Hele personalegruppen har i løbet af det seneste år været igennem DUÅuddannelsen. Vi har i den sammenhæng haft eksterne workshops og vejledninger i flere konkrete evalueringer, på baggrund af "Udviklingsplaner".

Vi har haft fokus på at koble den nye styrkede læreplan, vores faglighed og ikke mindst DUÅ principper sammen. Stor opmærksomhed på den frie leg og alle de læringsmuligheder der er i legen. Vi har været optaget af den voksnes ageren som rollemodel og herigennem mulighed for at skabe gode læringsmiljøer. Ved at arbejde ud fra SMTTEmodellen holder vi fokus og vi får som tidligere beskrevet, og tydeliggjort Sammenhæng, Mål, Tegn, Tiltag og Evaluering for

samtlige læreplanstemaer.

Faglige Fyrtårne har sammen med ledelsen i Børne Universet Mejdal, holdt møder om den nye styrkede læreplan og vi har især haft fokus på evalueringsarbejdet og brugt EVAs procesark. Efterfølgende har alle afdelinger i BUM øvet sig på at bruge procesarket.

1. Vælge, samt beskrive en udfordring. 2. Undersøge praksis og hente data. 3. Analysere data. 4. Vurdere og evaluere om de indsamlede data, kalder på ny handling.

7.2 Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan
- børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
 - Børnegruppens trivsel og læring
 - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
 - Tosprogede børns trivsel og læring
 - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
 - Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

I forhold til rutinerne havde vi brug for at få italesat alt det vigtige pædagogiske arbejde som hele tiden foregår og give det værdi.

I forhold til børnenes sociale udvikling og gode relationer/at være en del af ét eller flere fællesskaber, havde vi brug for at give det særlig stort fokus, idet vi i løbet af forholdsvis kort tid modtog 20 nye børn, altså en ny gruppe, så børnehaven i stedet for 3 grupper nu havde 4 grupper.

En lille del af børnene havde særligt brug for at lære at gå i institution og øve sociale regler. Vi havde brug for at finde de situationer hvor børnene lykkedes i samspillet, hvordan og hvilken handling fra den voksne, der gjorde en forskel (Marte Meo)

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

I det daglige pædagogiske arbejde har vi f.eks. iagttaget og taget noter, af nye positive sociale relationer blandt børnene.

Inddraget tiltag samt det pædagogiske formål. Vi har løbende taget billeder af børnene, som er blevet delt med forældrene, ligesom vi har delt beskrivelsen af tiltag, således at forældrene kan støtte op om, og vi holder fælles fokus, i forhold til barnets udvikling.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

"Det vi giver fokus, giver vi liv"

Børnene fik øjnene op for hinanden, på tværs af grupperne. De inviterede andre ind i lege og sociale fællesskaber. De hjælper hinanden med at kende og huske regler. F.eks. Hvor går den usynlige grænse? Hvor må man grave? Hvordan er man en god kammerat? Hvordan kan jeg være med i din leg?.....

Det betyder for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, at de føler sig som en del af en større gruppe, et fællesskab og de finder trykthed i, at kende hinanden.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Vi har fået indsigt i, hvor mange sociale relationer der skabes i mindre grupper. Hvor stor betydning de mindre grupper også har for forståelsen af rutiner og rammer. At færre børn pr voksen giver mulighed for et større og mere nærværende samspil, hvor det enkelte barn igennem den voksnes tydelige guide og få jævnaldrende rollemodellers gøren og laden, får større udbytte og støtte i sin læring.

Vi har set og udnytter bevidstheden om at organisere mindre grupper også i rutinesituationer.

Materialet til læreplanstemaerne laves altid med mulighed for at justere for hver enkelt gruppe og gruppens behov. Det erfarer vi, skaber større lyst og ejerskab for det enkelte personale.

7.3 Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrebestyrelsen bliver løbende, på bestyrelsesmøder, inddraget i Børne Universet Mejdals arbejde med de pædagogiske læreplaner.

Forældrebestyrelsen har tillid til, at ledelsen og det pædagogiske personale udarbejder den endelige evaluering og vil undervejs have materialet til høring.

7.4 Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Når vi vil ændre praksis på baggrund af erfaringer, skal vi have fokus på, at undersøge praksis og reflektere over hvad, og hvordan vi kan optimere tiltagene i praksis. Vi har tidligere haft succes med at bruge Marte Meo og det vil give mening at udbrede og bruge metoden sammen med DUÅ idet vi automatisk får fokus på det der virker.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Organiseringen af vores evalueringskultur skal vi fortsat ha' fokus på og give endnu mere plads til. Når vi sætter tid af til dette arbejde, oplever vi meningsfulde refleksioner, drøftelser, analyser og vurderinger der opkvalificerer vores pædagogiske praksis.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi skal revurdere afsnittet om vores evalueringskultur, da vi siden udarbejdelsen har fået mere viden og flere redskaber.

DUÅs udviklingsbeskrivelse og EVAs procesark skal stå som redskaber vi bruger i vores pædagogiske praksis. Endvidere er vi blevet opmærksomme på vigtigheden af, at gemme den indsamlede data som dokumentation, for de undersøgelser vi sætter igang i forhold til forbedringer af praksis.

8 UDVIKLINGSPLANER

Skoven, Børne Universet Mejdal har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.